

Förskolenämnden

Sammanträdesdatum

16 februari 2022

Paragraf

§ 7

Diarienummer FSN-2021/628.601

Bokslut och verksamhetsberättelse 2021 för förskolenämnden

Förskolenämndens beslut

Nämnden beslutar för egen del

- 1.Nämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelseberättelse för år 2021 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för avstämning.
- 2.Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatöverföring för förskolor i egen regi

Nämnden begär hos kommunstyrelsen

- 3.Nämnden begär hos kommunstyrelsen om resultatöverföring delar av nämndens överskott på 512 tkr.

Sammanfattning

Den sammanvägda måluppfyllelsen bedöms som i hög grad uppfylld. Samtliga av nämndens övergripande mål under år 2021 uppskattas vara i nivå, eller över den nivå som planerats för. Dock har något uppdrag samt några aktiviteter i arbetsplanen inte kunnat genomföras fullt ut.

Per den 31 december 2021 redovisar förskolenämnden en positiv avvikelse på 22 mnkr. Central nämnd och administration redovisar ett överskott om 18,4 mnkr och förskoleverksamheten i egen regi ett överskott på 3,6 mnkr.

Sammantaget förklaras den positiva avvikelsen inom central nämnd och administration av totalt 93 färre inskrivna barn mot budgeterat.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Tomas Selin (C), ekonomicontroller Pernilla Ottosson, verksamhetschef Susanne Fritz, Tomas Nordström (MP), Malin Ahlgren (V), Shadi Domat (L), biträdande verksamhetschef Cecilia Wessfeldt, Erling Karlsson (S), Sven Pernils (SD), Mats Österholm, och ekonomichef Maria Rindfors Dufva.

Förskolenämnden

Sammanträdesdatum

16 februari 2022

Paragraf

§ 7 forts.

Diarienummer FSN-2021/628.601

Protokollsanteckningar

Erling Karlsson (S) lämnar en bifogad protokollsanteckning till protokollet, *FSN Bilaga § 1*

Malin Ahlgren (V) lämnar en bifogad protokollsanteckning till protokollet, *FSN Bilaga § 2*

Suppleantyttrande

Tomas Nordström (MP) lämnar en bifogad suppleantyttrande till protokollet, *FSN Bilaga § 3*

Bilagor

Protokollsanteckning från Socialdemokraterna

Protokollsanteckning från Vänsterpartiet

Suppleantyttrande från Miljöpartiet

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Huddinge Kommun
Förskolenämnden
2022-02-16

**Ärende 7: Bokslut och
verksamhetsberättelse för 2021
Förskolenämnden**

Förslaget till bokslut konstaterar att vi lägger ett år bakom oss som varit svårt att planera för med tanke på vilka omkostnader eller förändringar av verksamheten som har behövt vidtas med hänvisning till pandemin. Det är en bedömning som vi i delar fullt ut. Dock finns några delar av verksamhetsberättelsen som vi vill lyfta fram.

Vi ser det som alarmerande att det genomgående i verksamhetsberättelsen går att se spåren av den förda politiken i Huddinge där de fristående aktörernas förskolor ökar antalet barn i sina verksamheter och kommunen behöver reglera antalet avdelningar, personal och lokaler i andra änden. Detta sätter spår i de egna verksamheterna och gör det svårt att få en långsiktig planering för hur många avdelningar och förskolor som behövs i olika delar av kommunen. Ett exempel på detta ser vi i andra ärenden under nämndens möte. Bildhuggaren som var tänkt att drivas i egen regi läggs istället ut till en fristående aktör. Detta försvårar för kommunen att kunna använda lokalerna, till exempel som evakuering för förskolor/avdelningar som behöver rustas upp eller anpassas för modern förskoleverksamhet. Resultatet blir att en förskola i egen regi i området läggs ned.

Den positiva avvikelsen som förskolenämnden visar i bokslutet hänger samman med minskade personalkostnader till följd av minskad inskrivning av barn i de egna verksamheterna. Detta till skillnad från de fristående verksamheterna som istället visar få fler barn i sina verksamheter gör att förändringen inte enbart kan förstås med anledning av pandemin.

I verksamhetsplanen och i nämnden lyfts ofta hur väl kommunen samarbetar med fristående aktörer och hur tacksamma de fristående förskolorna är över hur Huddinge kommun tillgodoser de fristående aktörernas behov. Samtidigt ser vi att det finns många goda intentioner från förvaltningen till exempel för hur nya förskolor kan byggas för att flexibelt kunna ställas om till skola om behov uppstår. Detta är något som försvåras då allt fler av de planerade förskolorna drivs av fristående aktörer. Förvaltningen lyfter också upp en målkonflikt mellan valfrihet och överkapacitet av förskoleplatser, vi ser detta som en konsekvens av den fria etableringsrätten för fristående aktörer.

När det gäller personalens sjukskrivningar ser vi steg i rätt riktning för de långa sjukskrivningarna något vi hoppas fortsätter när verksamheterna kommer tillbaka helt efter pandemin. Bästa sättet att hålla de långa sjukskrivningarna nere är att ge personalen rätt förutsättningar, mindre barngrupper och fler kollegor med rätt utbildning.

Malin Ahlgren
Ledamot förskolenämnden (V)

Sonia Benavente
Ledamot förskolenämnden (V)

Miljöpartiet

Huddinge kommun
Förskolenämnden
2022-02-16

Suppleantyttrande

Ärende 7: Bokslut och verksamhetsberättelse 2021 för förskolenämnden

Verksamhetsberättelsen är som vanligt välskriven och informationsrik om än i vissa delar lite svår att tränga igenom. Det gäller t.ex. den ekonomiska redovisningen. I de ”mjuka” delarna kan indikatorerna vara diffusa eller saknas vilket gör det svårt att bedöma måluppfyllelsen.

Ekonomi

Målet om ”en budget i balans” anges vara uppfyllt i ”mycket hög grad”, dvs högsta betyg. Skälet är det stora överskottet, 22 mkr, som nämnden redovisar. Detta är en felsyn av två skäl:

1. Nära hälften av överskottet beror på att nämnden placerat närmare 100 barn färre än budgeterat. Motsvarande grund- och lokalpeng har således inte betalats ut. Det är pengar som kommer att betalas tillbaka till kommunstyrelsen. Den delen av överskottet har inget med nämndens förmåga att hålla budgeten att göra.
2. Budgethållningen är inte bättre ju högre överskott nämnden redovisar. Nämndens uppdrag är att använda de medel som tilldelats av Kommunfullmäktige på bästa sätt för att sköta och finansiera förskoleverksamheten i kommunen. Nämnden måste anta att den budget vi får är anpassad till uppdraget. Att budgeten ska hållas är en självklarhet. Men det är också självklart att budgetmedlen ska användas för ändamålet. Ett stort överskott är inte inget att eftersträva.

Budgetavvikelse kommer alltid att inträffa eftersom budgetbeslut tas under osäkerhet. Det kan vara svårt att hinna parera oförutsedda händelser i slutet av verksamhetsåret. Positiva eller negativa avvikelser på, säg, +/-5 mkt, dvs mindre än 1% av omslutningen, måste bedömas som en mycket god budgethållning. Panikartade inbromsningar kan få negativa konsekvenser för verksamheterna och bör undvikas. Stora överskott innebär å andra sidan att verksamheten kunde ha bedrivits med högre kvalitet.

JAF-arbetet

Jämförelser med andra kommuners kostnader och organisation är ett viktigt redskap för analys av den egna verksamheten. Förvaltningen har påbörjat ett sådant arbete (avrappporterat i delårsrapporterna) där man i första hand jämför ekonomiska indikatorer med andra kommuner. Källan är databasen Kolada som hanteras av RKA (Rådet för främjande av kommunala analyser) i samarbete mellan staten och SKR. Den ekonomiska primärstatistiken består i sin tur i huvudsak av de s.k. Räkenskapssammandragen som varje kommun skickar in till SCB. Organisation och redovisning kan skilja sig mellan olika kommuner. Resultaten av jämförelser måste därför tolkas försiktigt.

Ett exempel är *lokalkostnaderna*. I tabellen nedan visas lokalkostnaden per barn i kommunala förskolor i ett antal Stockholmskommuner. Sista tillgängliga år i Kolada är 2020. Värt att notera:

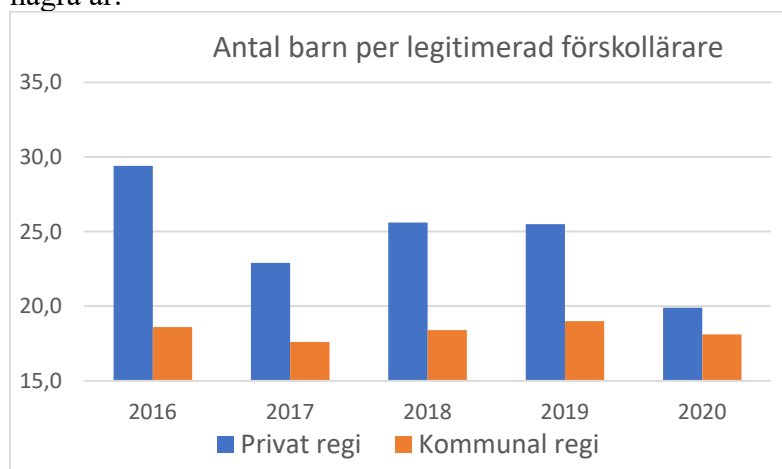
1. Nivåerna 2020 varierar kraftigt mellan kommunerna, från 56 tkr per barn i Järfälla till 15 tkr per barn i Österåker.
2. Lokalkostnaden utvecklas på väldigt olika sätt. Medan Järfällas lokalkostnad tre-dubblats under perioden så tycks Täbys och Sollentunas lokalkostnader knappt ha ökat alls. Nackas redovisade lokalkostnad 2020 är t.o.m. något lägre än 2011.
3. Lokalkostnaden tycks ha ökat relativt kraftigt 2020 i ett par kommuner (Botkyrka och Huddinge), men legat stilla i andra.

Det är inte alls säkert att den ekonomiska redovisningen enbart mäter skillnader i effektiviteten i lokalanvändningen. Det handlar också om skillnader i den ekonomiska redovisningen. Man måste därför vara försiktig med att dra alltför långtgående slutsatser av jämförelserna utan att säkerställa att redovisade kostnader är jämförbara. Dessutom saknas i Kolada mått på lokalernas och förskolegårdarnas kvalitet som kan ställas mot kostnaden.

Lokalkostnad i kommunal förskola, tkr/inskrivet barn (N11033)

Område	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Botkyrka	18	20	21	21	22	23	25	26	28	35
Haninge	17	20	20	21	22	22	22	24	26	26
Huddinge	17	17	17	17	17	19	19	21	22	28
Järfälla	15	14	18	18	17	19	22	49	53	56
Nacka	25	21	19	19	21	22	22	24	22	23
Sollentuna	19	19	20	19	19	17	21	17	19	19
Täby	20	17	21	18	17	20	22	25	22	22
Österåker	11	12	15	14	14	14	14	14	15	15

Ett annat exempel är de volymmått som Skolverket ansvarar för. Figuren visar antal barn per legitimerad förskollärare i Huddinge 2016-2020. Siffrorna är hämtade från Kolada (serie N11812 och N11813). Variationerna mellan åren är stora, särskilt för privata utförare. Huruvida det är mätfel kan vara svårt att avgöra. Under alla omständigheter bör man inte dra långtgående slutsatser från förändringen under visst år utan i första hand titta på trenden under några år.

Tomas Nordström
Miljöpartiet

Huddinge kommun
Förskolenämnden
2022-02-16

PROTOKOLLSANTECKNING

Ärende 7: Bokslut och verksamhetsberättelse 2021 för förskolenämnden

Måluppfyllelsen bedöms som i hög grad uppfylld. Arbete med ledarskapsutbildning för rektorer samt kompetenshöjande insatser inom NPF och särskild begåvning är exempel på insatser under det gångna året. Satsningar på lärmiljöer och förskolebibliotek är andra viktiga åtgärder. När det gäller tidiga insatser vill vi gärna påpeka vikten av att alla barn går i förskolan för att ge alla barn bästa förutsättningarna för en lyckad skolgång.

För fjärde året i följd gör förskolenämnden ett stort överskott, det här året drygt 22 miljoner kronor. Det är ett betydligt angenämare bokslut än de kraftiga underskott som var vanliga åren före 2018. 2016 och 2017 var negativa rekordår.

Vi vet att också 2021 var ett mycket speciellt år på grund av pandemin. Inte minst ekonomin har varit svår att förutse och hantera. Vi ser att avvikelserna mot den lagda budgeten är många och stora.

En stor avvikelse beror på att antalet inskrivna barn blev 93 färre än budgeterat (motsvarar 9,5 mnkr) trots att budgeten var nedskriven betydligt. En annan avvikelse beror på bidrag av staten både för kvalitetsinsatser och som covidkompensation avseende sjuklönekostnader.

Med minskande antal förskolebarn under en följd av år skapas en rejäl press på förskolorna och deras ekonomi. Antalet inskrivna barn är ju förskolornas intäktskälla, och minskningen ledde till att de kommunala förskolorna tappade 18,5 mnkr jämfört med lagd budget.

Nämnden har under senare år anpassat volymerna, bland annat genom nedläggning av förskolorna Falken, Apelsinen och Atlas under 2020. Vi har önskat tidsserier om barnantalet och om antal anställda, det vill säga faktauppgifter för en längre följd av år.

Det är ett stort problem att många anställda **inte** har utbildning för arbete med barn. För 2020 redovisas att 31 % är förskollärare och endast 17 % har gymnasial barnskötarutbildning. Mer än hälften av personalen saknar dessa önskvärda kompetenser. Det behövs analyser av kompetensen hos dem som varken är förskollärare eller barnskötare. Satsningen på utbildning till barnskötare är en positiv åtgärd, men det behövs fler insatser. Personalomsättningen har minskat två år i rad och är nere på 9,5 procent. Antalet anställda har minskat med 162 på tre år.

Vi läser med glädje att insatser för att synliggöra de kommunala förskolorna har kommit igång. Några försök till uppsökande verksamhet har testats. Detta är led i arbetet för att öka antalet inskrivna barn i förskolan. Fler behöver komma in i förskolan i god tid före förskoleklassen, och fler behöver tillräcklig vistelsetid för språkutveckling och social utveckling. Detta ligger helt i linje med ett aktuellt initiativ från regeringen.

Huddinges förskolor har en mycket hög sjukfrånvaro. Med de speciella förutsättningarna är statistiken svåranalyserad. Det är bra att förvaltningen arbetar med att finna orsaker och möjliga åtgärder till den arbetsrelaterade utmattningen.

Verksamheterna strävar efter att minska matsvinnet och att öka andelen ekologiska livsmedel. Andelen ekologiska livsmedel har minskat år efter år sedan 2017. På dessa fyra år har andelen minskat med 6 procentenheter. Vi har framfört att det är önskvärt att nämnden sätter ett mål för att förhindra ytterligare försämringar av andelen. Små barn behöver giftfri föda.

De kommunala förskolorna har 14,5 miljoner kronor i lägre personalkostnader. Det är en effekt av att deras barnantal minskar, och dessutom minskar mycket mer än det som budgeterats. På två år har de kommunala förskolorna tappat 405 barn! Det är ett tydligt mått på vilka enorma anpassningar de kommunala förskolorna genomfört. De

fristående enheterna har ökat sin andel av inskrivna barn med en procentenhet per år utan att några nya enheter öppnats.

För Socialdemokraterna

Erling Karlsson

Datum
2022-01-17

Diarienummer
FSN-2021/628.601

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Karolin.Bogren-Gavling@huddinge.se
Pernilla Ottosson
Pernilla.Ottosson@huddinge.se

Förskolenämnden

Bokslut och verksamhetsberättelse 2021 för förskolenämnden

Förslag till beslut

Nämnden beslutar för egen del

1. Nämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelseberättelse för år 2021 och överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för avstämning.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatöverföring för förskolor i egen regi

Nämnden begär hos kommunstyrelsen

3. Nämnden begär hos kommunstyrelsen om resultatöverföring delar av nämndens överskott på 512 tkr.

Sammanfattning

Den sammanvägda måluppfyllelsen bedöms som i hög grad uppfylld. Samtliga av nämndens övergripande mål under år 2021 uppskattas vara i nivå, eller över den nivå som planerats för. Dock har något uppdrag samt några aktiviteter i arbetsplanen inte kunnat genomföras fullt ut.

Per den 31 december 2021 redovisar förskolenämnden en positiv avvikelse på 22 mnkr. Central nämnd och administration redovisar ett överskott om 18,4 mnkr och förskoleverksamheten i egen regi ett överskott på 3,6 mnkr.

Sammantaget förklaras den positiva avvikelsen inom central nämnd och administration av totalt 93 färre inskrivna barn mot budgeterat.

Beskrivning av ärendet

Efter årets slut ska nämnderna redovisa ett bokslut med verksamhetsberättelse för det gångna året. I denna ingår en beskrivning av uppfyllelse av mål, åtaganden och uppdrag. Fokus ska ligga på redovisning och analys av resultat.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Verksamhetsberättelsen ska särskilt följa upp de mål och uppdrag som respektive nämnd lyft fram i verksamhetsplanen. Bokslut med verksamhetsberättelse biläggs detta tjänsteutlåtande.

Förvaltningens synpunkter

Efter årets slut ska nämnderna redovisa ett bokslut med verksamhetsberättelse för det gångna året. I denna ingår en beskrivning av uppfyllelse av mål, åtaganden och uppdrag. Fokus ska ligga på redovisning och analys av resultat.

Verksamhetsberättelsen ska särskilt följa upp de mål och uppdrag som respektive nämnd lyft fram i verksamhetsplanen. Bokslut med verksamhetsberättelse biläggs detta tjänsteutlåtande.

Måluppfyllnad

Den sammanvägda måluppfyllelsen bedöms som i hög grad uppfylld. Merparten av nämndens övergripande mål under år 2021 uppskattas vara i nivå, eller över den nivå som planerats för. Dock har något uppdrag samt några aktiviteter i arbetsplanen inte kunnat genomföras fullt ut.

Inom ramen för nämndens viktigaste mål Utbildning med hög kvalitet har fokus under året legat på arbete kring den av förskolorna i egen regi framtagna visionen, den pedagogiska ledarskapsutbildningen för rektorer, utveckling av förskolebibliotek samt kompetenshöjande insatser inom NPF och särskild begåvning.

Framåtblick

Förskolorna i egen regi bedriver i grunden en verksamhet i linje med nationella styrdokument och kommunala mål men den rådande situationen med Covid-19 inom förskolans verksamhet har påverkat takten i att genomföra och implementera insatser för att öka kvalitet i undervisningen och likvärdig förskola.

Enheternas ekonomiska resultat 2021

Förskolorna i egen regi redovisar en positiv avvikelse på totalt 3 559 tkr. Den positiva avvikelsen kan förklaras framför allt av ökade externa intäkter och minskade personalkostnader. Externa intäkter har en positiv avvikelse på 15 000 tkr varav 5 909 tkr avser statlig ersättning för sjuklönekostnader. Ersättningen för sjuklönekostnader har använts för att täcka ökade vikariekostnader när ordinarie personal varit sjuk. Därtill har enheterna erhållit statsbidrag på 4 754 tkr för bättre språkutveckling varav 2 200 tkr har använts i syfte att förbättra barns språkutveckling genom att utrusta förskolornas bibliotek med böcker och annat material och 2 700 tkr har använts till att utbilda språkpiloter som i sin tur handleder pedagoger på förskolorna. Egen regi har också haft 4 052 tkr högre AMS-bidrag än budgeterat som matchats mot lönekostnader. En utökad satsning på lärmiljöer på 6 840 tkr som inte budgeterats för på egen regi där kostnaderna har kunnat följas upp och hela beloppet har utnyttjats för ändamålet.

Datum
2022-01-17

Diarienummer
FSN-2021/628.601

Egen regi har totalt haft ett lägre antal barn i sina verksamheter än budgeterat, 154 färre barn i genomsnitt. Det innebär att enheterna erhållit 18 498 tkr lägre ersättning för förskolepeng. Färre barn innebär en anpassning av personalorganisationen för att nå en budget i balans och enheterna redovisar en lägre personalkostnad på 14 000 tkr jämfört budget.

Under året har ekonomidialoger genomförts och arbetet med en budget i balans fortsätter under nästa år.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förskolenämnden redovisar en positiv avvikelse på totalt 22 010 tkr och enligt ekonomistyrningsprinciperna ska nämnden ta med sig sitt resultat, såväl underskott som eget kapital till nästkommande år. Nämnden ska i sin verksamhetsberättelse hos kommunstyrelsen begära resultatöverföring

Då förskolenämndens ingående balans av eget kapital är på 25 976 tkr så finns bara utrymme att överföra ytterligare 512 tkr av årets överskott vilket nämnden äskar hos kommunstyrelsen att få överföra. Genom denna överföring på 512 tkr kommer förskolenämnden att ha maxbeloppet för eget kapital, det vill säga 3 procent av nämndens omsättning.

Inga juridiska konsekvenser bedöms ske av denna verksamhetsberättelse.

Johan Skofteröd
Utbildningsdirektör

Susanne Fritz
Verksamhetschef

Datum
2022-01-17

Diarienummer
FSN-2021/628.601

Bilagor

- Bilaga 1. Verksamhetsberättelse 2021 förskolenämnd
- Bilaga 2. Resultaträkning helår 2021

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Verksamhetsberättelse 2021

Förskolenämnd

Innehållsförteckning

Ny utgångspunkt för målbedömning	3
Sammanfattning	3
God ekonomisk hushållning	3
Årets ekonomiska resultat.....	4
Målbedömning	4
Bedömning av intern kontroll.....	4
Förbättringsområden	5
Nämndens mål och resultat	6
Nämndens mål.....	6
Händelser av väsentlig betydelse	12
Ekonomi.....	13
Väsentliga personalförhållanden.....	20
Effektivitetsanalys	22
Plan för intern kontroll.....	23
Riskreducerande åtgärder	23
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning	24
Systematiska kontroller	27
Plan för uppföljning och insyn	28
Uppföljning	28
Konkurrensprövningsplan	28
Verksamhetsstatistik.....	28
Källförteckning	32
God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet.....	32
En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet.....	32
Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet	32

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 2 Resultaträkning helår 2021 FSN

Ny utgångspunkt för målbedömning

Kommunen arbetar sedan 2021 med ny målstruktur och nya arbetsformer kring planering och uppföljning. I verksamhetsplaneringen ges nämnderna stora möjligheter att begränsa antalet mål och stor frihet att anpassa målen utifrån de målgrupper nämnderna är till för. För att underlätta uppföljning och analys av respektive nämndmål fattar nämnderna i verksamhetsplaneringen även beslut om indikatorer och etappmål för året.

I verksamhetsberättelsen tittar nämnderna i backspegeln och bedömer i vilken utsträckning årets mål har uppnåtts. I detta skede är uppnådda etappmål centralt. Indikatorerna kan dock inte ses som en absolut sanning. Indikatorerna och etappmålen uppgift är att underlätta uppföljning och analys av respektive mål. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från i vilken utsträckning etappmålen nåtts. Därefter adderas, om relevant, väsentlig information. Respektive målbedömning ska kortfattat motiveras så att det tydligt framgår på vilka grunder bedömningen är gjord.

Utgångspunkt för målbedömning	Exempel på vad som kan påverka bedömningen uppåt eller neråt
 I mycket hög grad uppfyllt Denna bedömning utgår från att samtliga etappmålen har uppnåtts	Ekonomi - t ex ekonomiska obalanser mellan enheter, skillnader mellan egen och extern regi, minskad eller ökad produktivitet. Ej tillräcklig anpassning till volymförändringar osv.
 I hög grad uppfyllt Denna bedömning utgår från att en tydligt tydlig majoritet av etappmålen har uppnåtts	Övriga nämndmål
 Delvis uppfyllt Denna bedömning utgår från att hälften av etappmålen har uppnåtts	Omotiverade skillnader mellan kön, ålder och geografiska områden Skillnader mellan enheter
 Ej uppfyllt Denna bedömning utgår från att majoriteten etappmål inte har uppnåtts	Att genomfört och redovisat arbete (aktiviteter) har lett eller förväntas leda till högre måluppfyllelse

Sammanfattning

God ekonomisk hushållning

Bedömningen avseende nämndens samlade måluppfyllelse motiveras av att samtliga av nämndens mål, delvis, i hög grad, eller i mycket hög grad, har uppfyllts. I de fallen utfall för indikatorer saknas, har trenden i resultat följts och analyserats.

Förskolenämndens samlade måluppfyllelse har under 2021 i hög grad uppfyllts.

Nämndens måluppfyllnad inom det ekonomiska hållbarhetsmålet - God ekonomi och effektiv verksamhet har uppfyllts i mycket hög grad, såväl i ekonomisk effektivitet som att vara en attraktiv arbetsgivare. Inom ramen för målet Sund ekonomi visar förskolenämnden per den 31 december en positiv avvikelse mot budget på +22 010 tkr. Sammantaget förklaras den positiva avvikelsen av -93 färre barn mot budgeterat. De kommunala förskolorna i egen regi har en sammanlagd positiv avvikelse på +3 559 tkr.

Måluppfyllnaden inom det sociala hållbarhetsmålet - En kommun där människor trivs och växer, är på totalen i hög grad uppfyllt. I de fall indikatorer eller etappmål saknats, har trenden i resultat följts och analyserats. Förskolorna i egen regi bedriver i grunden en verksamhet i linje med nationella styrdokument och kommunala mål men den rådande situationen med Covid-19 inom förskolans verksamhet har påverkat takten i att genomföra och implementera insatser för att öka kvaliteten i undervisningen och likvärdig förskola. Verksamheternas arbete inom detta hållbarhetsmål följs även i kvalitetsrapporter samt genom kvalitetsdialoger.

Nämndens arbete inom hållbarhetsmålet om ekologisk hållbarhet är delvis uppfyllt. I de fall indikatorer eller etappmål saknats, har arbetssätt följts och analyserats. Ett miljömedvetet arbete sker i det dagliga arbetet inom nämndens verksamheter.

Årets ekonomiska resultat

Förskolenämnden visar en positiv avvikelse mot budget för helåret 2021 på +22 010 tkr. Avvikelsen beror på lägre antal barn i egen regi, -154 st. barn och fler barn i annan regi +61 st. barn. Totalt har nämnden haft 93 st. barn färre än budgeterat. Lokalkostnaderna visar en budgetavvikelse på +4 890 tkr vilket beror på skillnader på olika hyresobjekt bl. a lägre kostnader för avetablering av paviljonger än budgeterat samt hyra för Balingsnäs förskola som budgeterats men där förskolan rivits. Gemensamma kostnader avviker med +3 000 tkr där nämnden haft lägre kostnader än budgeterat för personalkostnader och licenskostnader för IT-system. Vidare har nämnden haft lägre kostnader för tilläggsbelopp och det har inte varit några externa placeringar och detta gör en positiv avvikelse på +1 627 tkr.

Egen regi avviker +3 559 tkr mot budget och har under året arbetat med att anpassa sin personalorganisation efter det vikande barnantalet. Enheterna har under året erhållit statliga bidrag vilka ej varit budgeterade, främst statlig ersättning för sjuklönekostnader.

Efter resultatöverföring kommer nämnden att ha ett eget kapital 2022 som uppgår till 26 488 tkr, detta motsvarar tre procent av nämndens nettobudget vilket också är taket för vad nämnderna får föra över i eget kapital enligt kommunens ekonomistyrningsregler.

Årets resultat innebär att de allra flesta förskolorna kommer att ha ett positivt eget kapital och merparten av förskolorna kommer att ha ett kapital som motsvarar två till fem procent av förskolans omsättning. Förskolorna har arbetat systematiskt under ett flertal år för att anpassa organisationen utifrån rådande läge med bland annat minskade volymer. Tack vare det arbetet har förskola i egen regi en budget i balans och en organisation som är i fas inför kommande år.

Målbedömning

Målområde	Kommunfullmäktigemål	Nämndmål	Bedömning
God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet	Skattemedel används effektivt	Förskolenämnden ska ha en budget i balans	 I mycket hög grad uppfyllt
	Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Legitimerade förskollärare ansvarar för förskolans undervisning	 I hög grad uppfyllt
		Sjukfrånvaron ska minska	 I hög grad uppfyllt
En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet	Lyckad skolgång och tidiga insatser lägger grunden för framtiden	Barn utmanas och utvecklar förmågor och kunskaper i en förskola av hög kvalitet	 I hög grad uppfyllt
	Huddinges verksamheter präglas av kvalitet och valfrihet	Huddinge ska vara en bra utbildningskommun att verka i	 I mycket hög grad uppfyllt
Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet	Minska klimatpåverkan	Barn utvecklar förståelse och kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling	 Delvis uppfyllt

Bedömning av intern kontroll

Nämndens interna kontroll sker på ett betryggande sätt utifrån fastlagd rutin avseende merparten av beslutade riskreducerande åtgärder och internkontrollmoment.

Inom ramen för riskreducerande åtgärden: "Säkerställ behandlingen av personuppgifter inom nämnden ansvarsområde genom rutiner, förteckningar, informationstexter och instruktioner" har förvaltningen stöttat dataskyddsombudet i dennes framtagande av förslag kring adekvat och fungerande organisation för GDPR-arbetet. Därtill har förvaltningen deltagit i internrevision av GDPR. Dataskyddsombudets uppföljning och genomförd internrevision har visat att GDPR-arbetet idag brister i hanteringen av information och under år 2022 behöver förbättras för att motsvara de krav som följer av lagstiftningen.

Förskolenämndens arbete med intern kontroll består av fyra delar: Riskidentifiering utifrån målen, uppföljning av processer och rutiner, uppföljning av revisionsrapporter och andra granskningar, samt systematisk uppföljning av verksamheten. För att tidigt upptäcka och åtgärda eventuella brister i verksamheten finns särskilda rutiner framtagna för ett systematiskt kvalitetsarbete i barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter.

Barn- och utbildningsförvaltningens ledningsgrupp har en årsplan där tillfällen är avsatta för att följa upp arbetet med åtgärder för risker i planen för intern kontroll.

Förbättringsområden

Förskolenämnden står inför ett antal utmaningar och nedan redogörs för dessa:

Likvärdighet

Likvärdighet i förskolan syftar till att varje barn får en utbildning som är utformad och anpassad så att varje barn, oavsett förutsättningar och bakgrund, utvecklas så långt som möjligt. Förskolorna ska hålla en hög pedagogisk kvalitet och ge trygghet och omsorg i en för barnen stimulerande miljö. Förvaltningen kan konstatera att Huddinge kommuns förskolor på en övergripande nivå visar på goda resultat men att det finns skillnader mellan och inom förskolor. För att öka likvärdigheten i förskolan prioriterar förvaltningen det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de nationella målen i läroplanen. Förvaltningen prioriterar även arbete med att stärka den gemensamma identiteten samtidigt som förvaltningen tar tillvara på och utvecklar enskilda förskolors identitet.

Kompetensförsörjning

Utbildningssektorn är den verksamhet inom kommunen som är mest personalintensiv. Därtill är konkurrensen om utbildade och kompetenta medarbetare inom ett flertal yrkesgrupper stor. Huddinge kommun har idag, i jämförelse med länet, relativt höga löner. Tillgång till kompetent och legitimerad personal är dock inte enbart kopplat till lönenivå. Uppföljning visar att möjligheten att attrahera och behålla personal återfinns i tillgången till ett kollegialt lärande samt en god arbetsmiljö. Lärande som sker i arbete tillsammans med andra utvecklar kompetenser och kunskaper både hos enskilda medarbetare och hos gruppen som helhet.

Inom ramen för arbetet med kompetensförsörjning finns ett behov av att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet i likhet med det utvecklingsarbete som sker avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet kommer att fokusera kring utbildning av chefer. Området har lyfts av fackliga parter som en av de viktigaste faktorerna för att arbetsgivaren ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Långsiktig sund ekonomi

Mot bakgrund av de kommande årens minskade skatteintäkter i offentlig verksamhet tillsammans med en befolkningsprognos med fler barn i förskoleålder samt en osäkerhet kring statsbidrag står nämnden inför en fortsatt utmaning i att säkerställa en långsiktig sund ekonomi och samtidigt hålla en hög kvalitet.

Lokalförsörjning

När Huddinge växer ställs högre krav på lokalförsörjning samt stöd och samordning från central förvaltning till förskolor i egen regi och fristående verksamheter. Förvaltningen tillsammans med kommunen i övrigt planerar för såväl tids- som kostnadseffektiva processer samt att lokalerna är utformade utifrån den verksamhet som ska bedrivas. Det ska samtidigt vara enkelt att ställa om utan större förändringar för att möjliggöra bedrivande av annan verksamhet i samma lokaler utifrån förändrade behov i kommunen. När möjlighet så ges ska ineffektiva och ej ändamålsenliga lokaler avyttras. Vidare, för att kunna möta upp behovet av ökad valfrihet, behöver kommunen underlätta för fristående huvudmän att starta och driva utbildningsverksamhet i Huddinge. En utmaning i arbetet är att det kan uppstå en målkonflikt mellan vårdnadshavarens rätt till valfrihet vid val av förskola och en försiktighet i planering för att inte ha en överkapacitet av platser, vilket är kostnadsdrivande.

Nämndens mål och resultat

Nämndens mål

Målområde: God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Skattemedel används effektivt

Nämndmål: Förskolenämnden ska ha en budget i balans

Måluppfyllelse

 I mycket hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen motiveras av att nämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget på +22 010 tkr. Efter resultatöverföring kommer nämnden att ha ett eget kapital på 26 448 tkr i utgående balans år 2022, detta motsvarar tre procent av nämndens nettobudget vilket också är taket för vad nämnderna får föra över i eget kapital enligt kommunens ekonomistyrningsregler.

Analys

Förskolenämnden har i ingående balans 2021 ett ackumulerat eget kapital (tidigare års överskott) på 25 976 tkr varav 16 718 tkr avser Huddinges förskolor i egen regi. Utfallet för helåret visar en positiv budgetavvikelse på +22 010 tkr vilket motsvarar 2,5 procent av nämndens nettobudget 2021. Förvaltningen bedömer därför att förskolenämnden når upp till nämndens mål att ha en budget i balans.

Årets resultat innebär att de allra flesta förskolorna kommer att ha ett positivt eget kapital och merparten av förskolorna kommer att ha ett kapital som motsvarar två till fem procent av förskolans omsättning. Förskolorna står därför rustade ekonomiskt för att möta en framtid med stramare ekonomiskt utrymme.

Analyser och jämförelser med de utpekade jämförelsekommunerna i Stockholms län kring ekonomi- och kvalitetsnyckeltal har under året genomförts och redovisats i samband med delårsrapporterna och i underlaget till mål och budget 2022-2024. Vid jämförelser av nyckeltalen för antal barn i barngrupper samt förskollärartäthet ligger Huddinge kommun i mitten av de jämförda kommunerna. I Huddinge kommun har nyckeltalen för förskollärartäthet och antal barn i barngrupper förbättrats från år 2019 till år 2020. Vad gäller kostnadsnyckeltalen ligger Huddinge kommun i det övre skiktet både för egen regi och samtlig regi.

För att nå en ökad kvalitet i verksamheten med oförändrade eller minskade ekonomiska resurser har förvaltningen identifierat några områden som är centrala att jobba vidare med i syfte att frigöra mer resurser till barnen inom förskoleverksamheten inom givna ekonomiska ramar:

- Effektivare administration
- Genomtänkt chefstäthet
- Effektivare lokalutnyttjande

I arbetet gällande effektivitetsanalys har Förskolenämnden beslutat om en anpassad organisation för förskolan i egen regi inför 2022. Utgångspunkten i detta arbete har varit det kommunövergripande uppdraget i delår 1. Justeringen görs för att ge verksamheten bättre möjligheter att möta de kommande årens prognostiserade volymminskningar och ekonomiska förutsättningar med bibehållen eller bättre kvalitet. De kommande förändringarna syftar till att få ut maximalt med resurser till den pedagogiska verksamheten i syfte att höja kvaliteten i verksamheten och därmed uppnå en högre måluppfyllelse över tid.

Indikatorer	2019	2020	2021	Ettappmål	Målvärde 2030
Budgethållning, (%)	3,4 %	2,9 %	2,5 %	≥0 %	≥0 %

Budgethållning (%) betyder redovisat resultat jämfört med budget i förhållande till nämndens nettobudget.

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Legitimerade förskollärare ansvarar för förskolans undervisning

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen motiveras av att andelen förskollärare och andelen med gymnasial utbildning för arbete med barn är på en fortsatt jämn nivå. Samtliga arbetslag har förskollärare och förvaltningen genomför insatser för att öka andelen legitimerade förskollärare och därmed bidra till en undervisning av hög kvalitet. Etappmål för indikatorerna saknas.

Analys

Andelen legitimerade förskollärare har under flera år varit på en relativt oförändrad nivå och i linje med Huddinges jämförelsekommuner och med länets kommuner i genomsnitt. Bristen på och konkurrensen om legitimerade förskollärare är i förhållande till ökningen av antalet barn mer påtaglig i Stockholmsregionen än i riket som helhet. När det gäller personal med gymnasial utbildning för arbete med barn har Huddinge en högre andel än i jämförelsekommunerna.

Trots att konkurrensen är hög är målet att fortsätta arbeta för att öka andelen legitimerade förskollärare och personal med gymnasial utbildning för arbete med barn. Inom ramen för arbetet med kompetensförsörjning finns ett behov av att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet i likhet med det utvecklingsarbete som sker avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet kommer att fokusera kring utbildning av chefer. För att möta kompetensförsörjningsbehovet genomför förvaltningen redan nu en rad insatser genom arbete med arbetsgivarvarumärket som syftar till att attrahera och behålla kompetenta och behöriga medarbetare. Exempelvis har arbetet med framtagande av introduktionspaket för nyanställda påbörjats och en budskapsplattform har tagits fram. Planerade insatser såsom att inrätta karriärtjänster för förskollärare har inte varit möjligt att prioritera under året inom ramen för rådande budgetförutsättningar. Arbetet med detta kommer dock att fortgå under 2022 genom rekrytering av förste förskollärare. En tjänst per förskoleområde i egen regi tillsätts utom i Skogås, Flemingsberg och Glömsta-Vårby där två tjänster per område tillsätts. Tjänsterna ska ha inriktning mot neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och särskild begåvning.

Som ett led i att stärka medarbetarnas kompetenser kring språk fortgår arbetet i befintligt nätverk. Fokus har i språknätverket varit hur man som pedagog uttrycker sig och förmedlar barns läroprocesser till vårdnadshavare. Detta utifrån läroplansuppdraget, samverkan med vårdnadshavare, där det bland annat lyfts fram att förskolornas arbetslag ska vara tydliga i fråga om mål och innehåll i utbildningen för att skapa förutsättningar för barns och vårdnadshavares möjligheter till inflytande. Uppdraget omfattar även att föra fortlöpande samtal med vårdnadshavare om barnets trivsel, utveckling och lärande. Arbetet har lett till att gemensamma ramar för de kommunala förskolorna kring vad som ska kommuniceras med vårdnadshavare gällande den pedagogiska verksamheten och barns lärandeprocesser formulerats. Dessa ramar ska prövas under de kommande åren för att se om de kan bidra till en ökad likvärdighet kring detta. Utvärdering av underlaget kommer att ske löpande och justeringar i dokumenten görs efter hand. Under 2022 kommer språknätverken främst att ha fokus på att arbeta med språkmoduler bestående av filmer, texter samt frågeställningar för gemensam reflektion i syfte att ytterligare öka den språkliga medvetenheten och kunskapen hos såväl rektorer som pedagoger. Detta är ett led i den språk- och kunskapsutvecklande fortbildningsinsatsen för förskola i egen regi. Vid sidan av detta arbete fortsätter också nätverket för förskolebibliotek.

Digitaliseringspilotnätverket har under perioden varit på paus till förmån för ELIT, barn - och utbildningsförvaltningens utbildning i entreprenörskap och IT. Anledningen till pausen har varit att ELIT deltagarna i många enheter även varit digitaliseringspiloterna. Digitaliseringspilotnätverken kommer återupptas under 2022.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Heltidstjänster med förskollärlägarlegitimation, kommunal regi, (%)	29	31			36
Heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, (%)	17	17			22

Nämndmål: Sjukfrånvaron ska minska

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Bedömningen motiveras av att sjukfrånvaron inom förskolenämnden minskat under 2021 och att etappmålen uppnått. Under året har ett mer systematiskt arbete med sjukfrånvaron skett och även implementering av ny rehabiliteringshandbok och arbets sätt har gjorts på varje förskola.

Redovisning och analys redogörs för under avsnittet 2.4 *Väsentliga personalförhållanden*.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Korttidsjukfrånvaro (1-14 dagar) (%)	3,5	5,5	4,8	Minska	3
Långtidssjukfrånvaro (över 180 dagar), (%)	4,5	4,3	4	Minska	3
Sjukfrånvaro (total) (%)	10,5	13,5	11,8	Minska	8

Siffror hämtade ur LIS per 2021-12 vilket innebär inrapportering från december 2020 till november 2021. Siffrorna är ackumulerade och i procent. Då inrapportering kan justeras i efterhand kan siffrorna skilja sig mellan olika rapporteringar då rättning skett.

Målområde: En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Lyckad skolgång och tidiga insatser lägger grunden för framtiden

Nämndmål: *Barn utmanas och utvecklar förmågor och kunskaper i en förskola av hög kvalitet*

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen motiveras av att de kommunala förskolorna i grunden bedriver verksamhet i linje med nationella styrdokument och kommunala mål men att den rådande situationen med Covid-19 inom förskolans verksamhet har påverkat takten i att genomföra och implementera insatser för att öka kvalitet i undervisningen och likvärdig förskola. Etappmål saknas för samtliga tre indikatorer.

Analys

Indikatorn redovisas utifrån resultatet på den självvärdering samtliga arbetslag i förskolorna i egen regi genomför och utifrån att indikatorn är ny kan inga jämförelser med tidigare år göras. Ett antal arbetslag har inte genomfört självskattningen varpå ett resultat inte kan redovisas och en samlad analys av resultatet kan därför inte göras. Systemstödet för självvärderingen har implementerats under covid-19 pandemin vilket inneburit begränsade möjligheter till utbildning för arbetslagen och genomförandet av självvärderingen. Fortsatt utbildning inom systemstödet är planerad och målet är att samtliga arbetslag framgent genomför självvärderingen.

Antalet barn per barngrupp, i förskola i egen regi, har minskat något i jämförelse med år 2019 vilket främst beror på att den totala barnkullen minskat. Under avsnittet Effektiviseringar redogörs ytterligare för detta och det redovisas även en jämförelse med de utpekade jämförelsekommunerna.

Arbetet med den framtagna visionen "Huddinges kommunala förskolor – en demokratisk arena för barns kommunikation med världen och värden" har fortgått med rektorer och enhetschefer. Utgångspunkten har varit att skapa en identitet för det pedagogiska arbetet hos förskolorna i egen regi samt att identifiera på vilket sätt visionen kan konkretiseras i enhetschefernas uppdrag. Visionen ska också vara ett redskap för att gemensamt utveckla förskolorna i egen regi och bidra till likvärdighet. Förskolornas arbete med visionen har följts upp under höstens kvalitetsdialoger. Effekter som kan ses av arbetet med visionen är ett än mer gemensamt ansvarstagande för alla förskolor och en vilja att bidra till den gemensamma och utvecklingen av förskolorna i egen regi. Fortsatt arbete framåt är framtagande av pedagogiska ställningstaganden för att stödja och konkretisera arbetet mot visionen.

Då visionen är ett uppdrag för förskolornas ledningsgrupper finns ett behov av att än mer involvera enhetscheferna i arbetet framåt.

Förvaltningen har tillsammans med kommunikation på Kommunstyrelsens förvaltning påbörjat arbetet med att ta fram en kommunikationsstrategi för att än mer synliggöra förskolorna i egen regi. Denna tar avstamp i den framtagna visionen som ett led i arbetet med att öka andelen inskrivna barn. Med anledning av pandemin har detta arbete ej kunnat prioriterats och kommer därför att fortgå under 2022.

En intern fortbildningsinsats inom pedagogisk dokumentation för rektorer har genomförts. Syftet är att sätta gemensamma ramar gällande den pedagogiska dokumentationen för förskolorna i egen regi. Syftet är också att stärka rektorernas kompetens kring pedagogisk dokumentation. Arbetet har sedan övergått till att vara en del i den pedagogiska ledarskapsutbildningen för rektorer som fortgår under våren 2022.

Förskolorna i Vårby, Flemingsberg, Skogås, Trångsund, Sjödalen och Segeltorp har under året arbetat med att skapa förskolebibliotek på varje förskola. Detta i syfte att genom en ökad tillgång till böcker öka barnens intresse för läsning i och därmed stärka språk- och kunskapsutvecklingen. Som en inledning i arbetet har förskolornas pedagoger deltagit i föreläsningar om förskolebibliotek, barns läsande och vikten av att göra barnen delaktiga i skapandet av förskolebiblioteken. Därefter har förskolorna med hjälp av statsbidraget för bättre språkutveckling köpt in böcker och material till biblioteken. Förskolorna har kommit olika långt i utformningen av sina bibliotek men samtliga kan redan nu se ett ökat intresse för böcker och läsning hos barnen. Arbetet med att bygga upp förskolebibliotek är dock ett långsiktigt projekt som kräver både fortbildning, nätverk och fortsatta bokinköp för att skapa rika förskolebiblioteksmiljöer som kan locka alla barn till ett ökat läsande. Under 2022 kommer förskolorna därför att fortsätta utveckla arbetet med förskolebibliotek och de förskoleområden som ännu inte är delaktiga i arbetet kommer att påbörja arbetet med att skapa förskolebibliotek.

Samtliga förskoleområden har påbörjat arbetet med att använda Unikum som kommunikationsplattform mellan förskola och vårdnadshavare. Det har tagits fram dokument, underlag samt manualer som ska vara ett stöd för rektorer och pedagoger i användandet av Unikum, detta för att bidra till en likvärdighet i användandet förskoleområden emellan. Det finns en utvecklingspedagog tillsatt för att hjälpa förskoleområdena i implementeringen av Unikum. Införandet av Unikum har för enhetschefer och rektor bidragit till att underlätta kommunikationen med vårdnadshavarna. Samtliga vårdnadshavare har fått tillgång till närvaro- och frånvarohantering i Unikum.

Öppen förskola har fortsatt med aktiviteter i den mån det gått att genomföra utifrån covid-19. Under större delen av hösten genomfördes alla aktiviteter utomhus eller digitalt för att sedan under en period flyttas inomhus och då i mindre grupper. En effekt av detta är att deltagandet kan ha begränsats utifrån myndigheternas restriktioner gällande andel besökare samt att alla inte har tillgång till digitala verktyg. Som ett led i att öka andelen inskrivna barn i förskolan har visst uppsökande arbete kunnat genomföras. I Skogås har de kommunala förskolornas rektorer besökt öppna förskolan och beskrivit sin verksamhet och haft rundvandring med vårdnadshavare för att visa förskolorna. Samverkan mellan rektorer och öppna förskolan har även påbörjats i Flemingsberg och Vårby, detta som ett led i att vara vägen in i förskolan. Detta är ett fortsatt utvecklingsområde. Samverkansmöten fortgår emellan familjecentraler och de öppna förskolor som är samlokaliserade.

I syfte att tidigt upptäcka och ge barn i behov av stöd rätt insatser har förvaltningen fortsatt att utveckla samverkan med socialtjänsten. En gemensam samverkansrutin har tagits fram för barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen, denna implementerades i oktober och arbete fortgår.

Individ- och familjeomsorgen på socialförvaltningen har tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen startat ett samverkansprojekt med målet att alla pedagoger i kommunen ska få gå utbildningen ABC i förskolan. ABC står för alla barn i centrum och Huddinge har under tio år erbjudit utbildningen till föräldrar. ABC är ett verktyg för att främja ett bra samarbete med hemmen. Många föräldrar med förskolebarn har på öppna förskolan deltagit i genomförda ABC föräldraträffar och de tillsammans med pedagoger har efterfrågat ett gemensamt förhållningssätt till alla som verkar i förskolan. Utifrån detta genomförs ABC i förskolan som bygger på samma teman och innehåll som föräldraträffarna men med perspektivet att vara pedagog på förskolan. Utbildningen handlar om samspel och bemötande mellan pedagog-barn, pedagog-förälder och pedagog-pedagog. Under hösten 2021 har Vårbys förskolor genomfört utbildningen. Därefter går utbildningen vidare där behov finns.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Arbetslag som instämmer i hög grad att förskolan kontinuerligt och systematiskt följer, dokumenterar och analyserar varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunnande samt utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål, (%)					95
Antal barn per barngrupp, kommunal regi	17,2	16,8			14,6
Inskrivna barn/årsarbetare, kommunal förskola, antal	5,6	5,6			5,1

Status	Uppdrag	Kommentar
 Troligen klart i år	Mindre barngrupper i förskolan: Huddinge ska prioritera reformer för att fortsätta minska barngruppernas storlek i förskolan, framför allt för de yngsta barnen.	Förvaltningen följer fortsatt upp barngruppernas storlek i förskolorna i egen regi samt i de utpekade jämförelsekommunerna. Förvaltningens följer också som en del av detta personaltäthetsnyckeltal, barn per pedagog. Detta för att se förskolornas möjlighet att dela upp barnen i mindre grupper under dagen i förskolan. Mer om detta finns under avsnittet "Effektivitetsanalys".
 Klart	Ta fram en plan för aktiviteter som ska genomföras 2021 och som inriktar sig på att kompetensutveckla medarbetare inom området barn i behov av särskilt stöd respektive särbegåvade och högpressterande barn och barn inom NPF-spektrat. Omfördela ekonomiska medel för de aktiviteter som planeras.	Förskolestöd har genomfört en kartläggning där rektorer för förskolorna i egen regi har intervjuats kring vilka områden som behöver utvecklas och vad som framgent behöver göras för att möta upp barn med särskilda behov. Utifrån detta är en plan för kompetensutveckling, för att på bästa sätt möta verksamheternas behov, framtagen. För att bättre kunna möta upp förskolorna gällande barn i behov av särskilt stöd inom förskolan har en psykolog anställts till förskolestöd. Förskolestöd har tillsammans med psykologen David Edfelt tagit fram en digital utbildning kring NPF som är indelade i moduler och implementeringen har påbörjats under hösten. Detta är en utbildningssatsning som sträcker sig över flera år. En handlingsplan kring särskilt begåvade barn är framtagen och presenterad för rektorer inom förskolor i egen regi. För att stärka medarbetarnas kunskaper är kompetensutveckling genomförd under hösten. Bland annat har en genomgång av handlingsplanen genomförts för pedagoger på förskolorna i egen regi, samt föreläsningar kring särskilt begåvade barn för förskolorna i fristående regi. Kompetensutveckling har skett för specialpedagoger och talpedagoger. I språknätverket har kompetensutveckling genomförts kring särskilt begåvade barns språkutveckling. Det har också genomförts stödsatser till arbetslag med särskilt begåvade barn. Det finns ett fortsatt behov av kompetensutveckling varför föreläsningarna kommer att fortgå. Det ska genomföras fortsatt kompetensutveckling för rektorer inom förskolor i egen regi kring särskilt begåvade barn samt handlingsplanen och rektors uppdrag när det gäller de särskilt begåvade barnen.

Kommunfullmäktigemål: Huddinges verksamheter präglas av kvalitet och valfrihet

Nämndmål: Huddinge ska vara en bra utbildningskommun att verka i

Måluppfyllelse

 I mycket hög grad uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen motiveras av att antalet barn inskrivna i fristående verksamhet har ökat med en procent per år de senaste tre åren. Förvaltningen har under 2021 fullföljt såväl planerade tillsyner som samverkansuppdraget enligt upprättat årshjul. Samtliga förskolor har granskats via regelbunden tillsyn under året samt även fyra verksamheter som bedriver fristående pedagogisk omsorg. Under året så har förvaltningen ökat antalet föreläsningar som erbjuds för personal verksamma i såväl fristående som kommunal förskola och pedagogisk omsorg. Samverkansmöten mellan förvaltning och fristående huvudmän och rektorer har genomförts vid fyra tillfällen. Det upprättade årshjulet för tillsyn och samverkan är välkänt och i dialog ger de fristående aktörerna återkommande uttryck för att Huddinge kommun är en bra kommun att verka i. Förvaltningen har under året sett ett ökat intresse från huvudmän som inte redan är etablerade i kommunen att driva förskoleverksamhet i Huddinge kommun. Etappmål saknas för indikatorn.

Analys

De fristående aktörerna lyfter dels den nya modellen för bidragsbelopp med en och samma ersättningsnivå per barn oavsett ålder och vistelsetid som skäl till att de är nöjda med att verka i kommunen eller har för avsikt att etablera sig här. Det nya bidragssystemet underlättar för den fristående huvudmannen att skapa en ekonomisk stabilitet och förutsägbarhet på lång sikt. Som en annan faktor till de fristående huvudmännen upplevda nöjdhet med Huddinge kommun nämns också den personliga kontakten med de verksamhetscontrollers som arbetar med tillsyn och samverkan som underlättar för den fristående aktören att få svar på sina frågor, komma i kontakt med rätt instans på förvaltningen och få råd och vägledning vid olika typer av dilemman. Antalet barn inskrivna i fristående verksamhet har ökat stadigt de senaste tre åren. Detta trots att utbudet av antalet platser i fristående verksamhet inte ökat årligen i samma omfattning som inskrivningsgraden hos de fristående aktörerna. Ökningen beror mest troligt på att föräldrar är nöjda med den mångfald av inriktningar som de fristående verksamheterna kan erbjuda. Antagandet stärks av att föräldraenkäten visar på att föräldrar med barn inskrivna i fristående verksamhet generellt sett är nöjda med verksamheten och kan rekommendera den till andra samt att antalet klagomål på fristående verksamheter som inkommer till kommunen minskat med 57 procent under 2021.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Barn i fristående förskola, (%) av barn folkbokförda i Huddinge och inskrivna i förskola i Huddinge	29	30	31		

Målområde: Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Barn utvecklar förståelse och kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling

Måluppfyllelse

 Delvis uppfyllt

Motivering till bedömning av måluppfyllelse

Bedömningen motiveras av att då det inte kan redovisas ett utfall för nedan indikatorer som mäter resultatet av arbetslagens självvärdering försvåras bedömningen av måluppfyllelsen. Ett antal arbetslag har inte genomfört självskattningen varpå ett resultat inte kan redovisas och en samlad analys av resultatet kan därför inte göras. Aktivt arbete kring hållbar utveckling bedrivs dock på förskolorna varför förvaltningen gör bedömningen att målet delvis uppfylls. Etappmål för indikatorn saknas.

Analys

Indikatorn redovisas utifrån resultatet på den självvärdering samtliga arbetslag på förskolorna i egen regi genomför och utifrån att indikatorn är ny kan inga jämförelser med tidigare år göras. Ett antal arbetslag har inte genomfört självskattningen varpå ett resultat inte kan redovisas och en samlad analys av resultatet kan därför inte göras. Systemstödet för självvärderingen har implementerats under covid-19 pandemin vilket inneburit begränsade möjligheter till utbildning för arbetslagen och genomförandet av självvärderingen. Fortsatt utbildning inom systemstödet är planerad och målet är att samtliga arbetslag framgent genomför självvärderingen.

Flera av förskolorna i egen regi arbetar på olika sätt med hållbar utveckling och med olika delar utifrån hållbarhetsperspektivet. Ett exempel är förskolor som arbetar utifrån att barnen ska få möjlighet att förundras, uppleva och utforska, lära i, om och med naturen. Ett annat exempel på arbete kring hållbarhet är att arbeta med att synliggöra vikten av att gemensamt värna om miljön och ha ett varsamt förhållningssätt till natur, andra levande varelser, miljö och material. Barn och vuxna ska ges stöd i att se samband och system i naturen och i hur allt påverkas och förändras. När utgångspunkten är barnens erfarenheter, fascination, frågeställningar och nyfikenhet kan de utmana och utveckla sin kreativitet och förmåga att lösa problem samt öka sin känslighet för ekologi.

Naturmaterial används på förskolorna och barnen har tillgång till exempelvis lupp, läsplatta och förstoringsglas för att kunna undersöka och utforska det material som barnen valt ut. Målet är att barnen ska kunna vara kunskapssökande och pedagogerna medforskande och lyhörda. Även återvinningsmaterial används till skapande verksamhet på förskolorna.

Barnen har över tid vistats mer utomhus till följd av Covid -19. Utevistelsen har använts för att ytterligare integrera hållbarhetsperspektiven i undervisningen samt skapa kontinuitet för barnen gällande aktiviteter.

Indikatorer	2019	2020	2021	Etappmål	Målvärde 2030
Arbetslag som instämmer i hög grad att Förskolan ger varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling (SKA), (%)					60

Händelser av väsentlig betydelse

Satsning på lärmiljöer

Förskolenämnden beslutade under hösten att tillföra en satsning på lärmiljöer på 10 000 tkr. I förskolan grundläggs barnens förutsättningar för att klara skolgången och grunden för att barn och unga får en bra framtid är att de lyckas i skolan. För att kunna möta denna utmaning måste kommunen ha en god pedagogisk miljö som väcker barnens nyfikenhet, intresse och lust att lära. Detta är bakgrunden till denna satsning på lärmiljöerna inom förskolan. Lärmiljö är ett brett begrepp men i denna satsning fokuseras på den fysiska och digitala miljön då förbättringar inom dessa områden är viktiga men inte kostnadshöjande för kommande år. Beloppet utbetalades i november till samtliga utförare med barn, folkbokförda i Huddinge kommun och inskrivna i november. För egen regi i Huddinge kommun har medlen nyttjats i sin helhet för ändamålet och märkts upp i redovisningen så att inköpen har kunnat följas upp.

Uppstart ny förskola i Högmora

En helt ny förskola har byggts i Högmora och verksamheten startade upp med fyra avdelningar under oktober 2021. Kostnader för pedagogiskt material har finansierats inom befintlig ram. Högmora förskola blir med sina moderna och tillgängliga lärmiljöer en naturnära förskola där barnen kan leka, lära och utvecklas. Förskolan kommer att rymma 160 barn fördelat på åtta avdelningar. Den nya förskolan i Högmora är en så kallad konceptförskola. Det innebär att den har byggts efter en standard som tagits fram för att effektivisera byggandet.

Ekonomi

Driftsredovisning

Ekonomiska förutsättningar 2021

Kommunfullmäktige, KF, fattade i november 2020 beslut om förskolenämndens ram på sammanlagt 866 380 tkr. I budget för år 2021 finns kompensation för volymer, tillkommande lokalhyror, höjda personalomkostnader samt en uppräknings på 1 procent för den pedagogiska verksamheten. Utgångspunkten för framräkningen av 2021 års budgetram för förskolenämnden är budget år 2020. Enligt befolkningsprognosen beräknades 6 787 barn vara inskrivna i förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg. Detta var 84 färre barn än i budgetramen år 2020 vilket medförde en minskad ram på 8 581 tkr. Lokaler påverkades också av lägre volymer men även av tillkommande lokaler och hyror och ramen ökades med 440 tkr. Den totala ramen för förskolenämnden blev 866 380 mnkr. För tillkommande lokaler och hyror fanns reserverade medel i kommunstyrelsens medelreserv. Kommunstyrelsen fattade i december beslut om att tillföra ytterligare 3 923 tkr för tillkommande hyror, utifrån detta var förskolenämndens budgetram för år 2021 870 303 tkr. Efter delårsrapport 1 justerades nämndens budget med 2 629 tkr för tillkommande lokalkostnader för avetablering av paviljonger. Justeringen innebar att förskolenämndens budget för år 2021 var 872 932 tkr. I november fattade förskolenämnden beslut om en satsning på lärmiljö på 10 000 tkr totalt för samtlig regi, detta innebar att förskolenämndens budget för år 2021 är 882 932 tkr.

Sammanfattning av utfall helår 2021

Avvikelser mot budget

Förskolenämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget för helåret på totalt +22 010 tkr, varav förskolor i egen regi +3 559 tkr. Avvikelsen beror framför allt på lägre volymer än budget, totalt för helåret 93 färre inskrivna barn än budgeterat där förskolor i egen regi minskar och förskolor i annan regi ökar. Kopplat till volymerna så minskar intäkterna för barnomsorgsavgifter, men minskningen av intäkter kopplas även till att färre hushåll når upp till maxtaxetaket.

En del av avvikelserna beror på lägre kostnader än budget för lokaler i egen regi +4 890 tkr. Den positiva avvikelserna beror också på lägre IT-kostnader och licenskostnader för olika IT-system samt lägre personalkostnader än budgeterat på central förvaltning +3 018 tkr. Färre externa placeringar i specialförskola och lägre lönekostnader för förskolestöd, placeringar, tilläggsbelopp, skolskjutsar, totalt uppgår avvikelserna mot budget på helåret +1 627 tkr.

Förskolorna i egen regi visar en positiv budgetavvikelse på +3 559 tkr. Förskolorna har anpassat personalkostnaderna mot de minskade volymerna. Enheterna har erhållit statliga bidrag som inte budgeterats. Bidragen består främst av statlig ersättning för sjuklönekostnader, bidrag för bättre språkutveckling samt bidrag från AMS.

Avvikelser mot föregående år

Inga större avvikelser mot perioden föregående år.

Driftsredovisning, tkr	Helår Budget	Helår Utfall	Helår avvikelse	Helår fg år Utfall
Taxor och avgifter	84 393	83 498	-895	81 630
Försäljning av verksamhet	2 515	3 471	956	2 771
Bidrag	53 721	72 350	18 629	73 368
Övriga intäkter	1 851	2 025	174	2 282
Intern resursfördelning	540 470	530 789	-9 681	545 582
Verksamhetens intäkter	682 950	692 133	9 183	705 632
Personal	-526 650	-510 184	16 466	-509 421
Lokaler	-97 228	-94 577	2 651	-97 333
Köp av verksamhet	-339 368	-348 952	-9 584	-324 159

Driftredovisning, tkr	Helår Budget	Helår Utfall	Helår avvikelse	Helår fg år Utfall
Konsulter och inhyrd personal	-8 604	-9 930	-1 326	-11 065
Varor och tjänster	-43 284	-54 072	-10 788	-53 386
Övriga kostnader	-35	-3	32	-28
Kapitalkostnad	-4 680	-4 547	133	-5 065
Intern resursfördelning	-546 033	-530 789	15 244	-545 581
Verksamhetens kostnader	-1 565 882	-1 553 055	12 827	-1 546 038
Årets resultat	-882 932	-860 922	22 010	-840 406
<i>varav uttag Eget kapital</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Balansresultat</i>	<i>-882 932</i>	<i>-860 922</i>	<i>22 010</i>	<i>25 448</i>
<i>IB Eget kapital</i>			<i>25 976</i>	<i>25 241</i>
<i>Resultatöverföring</i>			<i>512</i>	<i>735</i>
<i>UB Eget kapital</i>			<i>26 488</i>	<i>25 976</i>

Resultaträkning

Nyckeltal	Helår Budget	Helår Utfall	Helår Avvikelse	Helår fg år Utfall
Verksamhetens intäkter	682 950	692 133	9 183	705 632
Personal	-526 650	-510 184	16 466	-509 421
Lokaler	-97 228	-94 577	2 651	-97 333
Bidrag kostnader	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-339 368	-348 952	-9 584	-324 159
Övrigt	-602 636	-599 342	3 294	-615 125
Verksamhetens kostnader	-1 565 882	-1 553 055	12 827	-1 546 038
Årets resultat	-882 932	-860 922	22 010	-840 406
<i>varav uttag Eget kapital</i>				
<i>Balansresultat</i>				
<i>IB Eget kapital</i>				
<i>Resultatöverföring</i>				
<i>UB Eget kapital</i>				

Ekonomi, drift (per verksamhet)

Nedanstående tabeller följer den struktur som redovisas enligt verksamhetsdimensionen i redovisningen.

Budgetavvikelse per verksamhet

Verksamhet, tkr	Helår Budget	Helår Utfall	Helår Avvikelse	Helår fg år Utfall
100-Förskola och familjedaghem	-882 026	-859 924	22 102	-839 355
800-Nämnd, ledning och övergripande verksamhet	-906	-997	-91	-1051
Årets resultat	-882 932	-860 922	22 010	-840 406

Nettokostnadsutveckling per verksamhet

Nettokostnadsutveckling, tkr	2019	2020	2021
100-Förskola och familjedaghem	-855 681	-839 355	-859 924

Nettokostnadsutveckling, tkr	2019	2020	2021
800-Nämnd, ledning och övergripande verksamhet	-1 109	-1 051	-997
Summa	-856 791	-840 406	-860 922

Nettokostnadsutvecklingen påverkas av många olika faktorer och kan vara svår att analysera på en övergripande nivå. Faktorer som påverkar är bland annat volymutvecklingen (antal inskrivna barn) kostnadsutvecklingen i egen regi (över- eller underskott), budgettilldelning (oförändrad eller höjd peng) samt lokalkostnadernas utveckling. Jämförelser mellan 2019, 2020 och 2021 försvåras ytterligare av att framför allt 2020 och 2021 års siffror är påverkade av pandemin.

Nämndens nettokostnader minskade -1,9 procent (-16 385 tkr) mellan 2019 och 2020. Detta var till följd av minskade volymer och lägre personalkostnader. Volymerna minskade denna period -3 procent (-210 st. barn).

Nämndens nettokostnader ökade 2,4 procent (+20 516 tkr) mellan 2020 och 2021. Personalkostnaderna har varit oförändrade, volymerna i egen regi minskade medan volymer i annan regi ökade. Totalt minskade volymerna denna period -1,9 procent (-133 st. barn).

Ekonomi, drift per ansvar

Nedanstående tabell följer den struktur som redovisas månatligen för förskolenämnden och följer ansvarsdimensionen i redovisningen.

Förskolenämnden 2021 (tkr)	Helår Budget	Helår Utfall	Helår Avvikelse	Helår fg år Utfall
Nämnd, ledning och administration				
Nämnd	-906	-997	-91	-1 051
Ledning och IT-administration, tillsyn	-13 622	-11 561	2 061	-11 170
Totalt nämnd, ledning och administration	-14 528	-12 558	1 970	-12 221
Förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, öppen förskola				
Placering och samordning	-1 576	-1 370	206	-2 066
Barnomsorgsavgift, maxtaxa (volym intäkter)	112 315	111 940	-375	111 299
Resursfördelning grundbelopp, egen regi (volym)	-519 080	-500 753	18 327	-501 734
Resursfördelning grundbelopp, annan regi (volym)	-264 518	-273 390	-8 873	-249 879
Resursfördelning, socioek, öppen fsk/FC, modersmål (anslag)	-20 302	-20 377	-75	-21 400
Förskolestöd, TB, placeringar, skolskjutsar, spec.fsk	-16 868	-15 241	1 627	-39 934
Lokaler förskola egen regi	-101 296	-96 406	4 890	-100 464
Lokalersättning annan regi, sålda platser	-41 745	-41 947	-203	-38 666
Gemensamma kostnader	-15 334	-14 377	957	-4 931
Totalt förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, öppen fsk	-868 404	-851 922	16 482	-847 775
Förskolor i egen regi	0	3 559	3 559	19 591
FSN Totalt	-882 932	-860 922	22 010	-840 406

Förskolenämnden visar för perioden januari-december 2021 en positiv avvikelse mot budget på totalt +22 010 tkr, varav egen regi +3 559 tkr.

Nämnd

Nämnd består i huvudsak av arvoden till nämndens ledamöter.

Nämnden har en negativ avvikelse på totalt -91 tkr beroende på något högre arvoden mot budget -129 tkr och lägre kostnader för övriga kostnader +38 tkr.

Ledning, IT-administration och tillsyn

Förskolans centrala ledning består av verksamhetschef, biträdande verksamhetschefer, stödteamschef, verksamhetscontroller och utredare/administratör. Förutom personalkostnader ingår även budget för kompetensutveckling. IT-administration är olika licenser och konsultkostnader för diverse IT-system och tillsyn är personalkostnader för tillsynen av fristående verksamhet.

Ledning och IT-administrationen har lägre kostnader än budgeterat på grund av lägre personalkostnader och lägre kostnader för licenskostnader för olika IT-system. Total avvikelse för perioden +2 061 tkr.

Placering och samordning

Verksamheten består av kostnader för personal som arbetar med placering och samordning.

Positiv avvikelse på grund av lägre personalkostnader +206 tkr.

Barnomsorgsavgift, maxtaxa

Verksamheten består av intäkter för barnomsorgsavgifter, statsbidrag för maxtaxa samt bidrag från Migrationsverket.

Barnomsorgsavgifter lägre intäkter på grund av färre antal barn och färre familjer med maxtaxa -1 421 tkr. Högre intäkter i form av statsbidrag från Migrationsverket totalt +900 tkr, lägre personalkostnader +146 tkr. Total avvikelse för perioden -375 tkr.

Resursfördelning grundbelopp egen regi

Verksamheten består av medel för utbetalning av grundbelopp till förskolor i egen regi.

Färre inskrivna barn i egen regi än budgeterat -154 st. ger en positiv avvikelse på +18 327 tkr.

Resursfördelning grundbelopp annan regi

Verksamheten består av medel för utbetalning av grundbelopp till förskolor och pedagogisk omsorg i annan regi.

Fler inskrivna barn i annan regi +61 st. ger en negativ avvikelse på -8 873 tkr.

Resursfördelning socioek., öppen fsk och modersmål

Verksamheten består av medel för utbetalning enligt den socioekonomiska resursfördelningsmodellen, anslag till öppna förskolan och modersmål.

Lägre kostnader för socioekonomisk resursfördelning +267 tkr. Högre kostnader för omkostnadsersättning pedagogisk omsorg -417 tkr samt lägre kostnader för övrigt +75 tkr. Total avvikelse för perioden -75 tkr.

Förskolestöd, tilläggsbelopp, placeringar, skolskjutsar, specialförskola

Verksamheten består av medel för tilläggsbelopp, externa placeringar i specialförskola, skolskjutsar samt anslag till specialförskolan Sländan. Inom verksamheten finns även personalkostnader för handläggning av ovanstående.

Lägre kostnader för tilläggsbelopp på grund av något färre barn än budgeterat +826 tkr. Ingen kostnad för extern placering +750 tkr samt lägre personalkostnader +51 tkr. Total avvikelse för perioden +1 627 tkr.

Lokaler förskola egen regi

Lokalkostnader för förskoleverksamheten, pedagogisk omsorg, familjecentraler och öppen förskola i egen regi.

Verksamheten redovisar en positiv avvikelse på totalt +4 890 tkr på grund av differenser på olika hyresobjekt. Balingsnäs förskola som budgeterats en hyra för delar av året men revs genererar en positiv budgetavvikelse på +1 350 tkr. Avvecklingen av paviljonger för Tråget, Hagen och Trädgårdssångaren har gjorts till en lägre kostnad än budgeterat med positiv budgetavvikelse på +1 290 tkr. Se avsnittet Lokaler för utförligare information.

Lokalersättning annan regi, sålda platser

Ersättning till fristående förskolor och interkommunala placeringar för genomsnittlig lokalkostnad. Beloppen baseras på utfall faktiskt antal barn.

Verksamheten visar en negativ avvikelse på -1 035 tkr på grund av att fler barn i fristående regi ger högre kostnader för lokalersättning. Fler sålda platser mot budget ger högre intäkter på +832 tkr. Total avvikelse -203 tkr.

Gemensamma kostnader

Gemensamma kostnader består av medel som avsatts för vissa gemensamma kostnader för egen regi, främst genom det kommunala avdraget.

Verksamheten visar lägre kostnader än budgeterat främst för personalkostnader samt att vissa kompetenshöjande insatser budgeterats men ej har kunnat genomföras pga. Covid-19 Total avvikelse +957 tkr.

Förskolor i egen regi

Resultatet per förskoleområde framgår av nedanstående tabell.

Förskolor egen regi, tkr	Helår budget	Helår Utfall	Helår Avvikelse
Snättringe förskolor	0	31	31
Segeltorps förskolor	0	47	47
Flemingsbergs förskolor	0	37	37
Glömsta-Vårby förskolor	0	717	717
Sjödalens förskolor	0	848	848
Fullersta förskolor	0	1 129	1 129
Stuvsta-Högmora förskolor	0	-13	-13
Skogås förskolor	0	145	145
Trångsund förskolor	0	260	260
Öppen förskola	0	357	357
Totalt förskolor egen regi	0	3 559	3 559

Förskolor i egen regi redovisar en positiv avvikelse för året på +3 559 tkr för helåret 2021. Förskolorna har gjort ett bra jobb och anpassat sin personalorganisation utifrån det vikande barnantalet.

Egen regi har totalt haft ett lägre antal barn i sina verksamheter än budgeterat, 154 färre barn i genomsnitt. Det innebär att enheterna erhållit 18 498 tkr lägre ersättning för förskolepeng. Färre barn innebär en anpassning av personalorganisationen för att nå en budget i balans och enheterna redovisar en lägre personalkostnad på 14 000 tkr jämfört budget.

Egen regi har en positiv avvikelse på externa statliga bidrag på 15 623 tkr jämfört budget vilket skapat ett ökat budgetutrymme och möjliggjort satsningar av olika slag. Nämnden har ansökt om och beviljats 4 754 tkr i bidrag för bättre språkutveckling. Av dessa medel har 2 200 tkr använts i syfte att förbättra barns språkutveckling genom att utrusta förskolornas bibliotek med böcker och annat material. Resterande bidrag 2 754 tkr har använts till att utbilda språkpiloter som i sin tur handleder pedagoger på förskolorna. Förskolorna har också erhållit statlig ersättning för sjuklönekostnader under Coronapandemin om 5 908 tkr för att täcka ökade vikariekostnader när ordinarie personal varit sjukskrivna. Enheterna har också haft högre AMS-bidrag 4 052 än budgeterat som har matchats mot personalkostnader och ökade övriga bidrag om 909 tkr.

En politisk satsning på lärmiljöer genomfördes under hösten 2021 om totalt 10 000 tkr och medel fördelades till samtliga regier. Egen regi tilldelades 6 840 tkr och kostnader har följts upp i redovisningen och hela beloppet har nyttjats för ändamålet.

Enheterna redovisar totalt en positiv avvikelse för året. För enheter som prognostiserar underskott genomförs täta dialoger mellan enhetschef, biträdande verksamhetschef, verksamhetschef och ekonomiavdelningen. Det är verksamhetschefen som tar beslut om insatser.

Resultatöverföring

Enligt ekonomistyrningsprinciperna så för nämnden med sig hela resultatet, över- och underskott, till nästa år upp till maximalt 3 procent av nämndens nettobudget. Nämnden ska i sin verksamhetsberättelse hos kommunstyrelsen begära resultatöverföring.

Underskott ska återställas av nämnden senast tre år efter det år som underskottet uppkommit. Detta gäller även förskolor i egen regi och om dessa befarar underskott ska en åtgärdsplan upprättas för att uppnå en ekonomi i balans.

Överskott får föras med till nästkommande år som eget kapital men genom det av nämnden tidigare beslutade interna regelverk får enheterna maximalt ta med sig fem procent av sin budgetomslutning. Detta innebär att enheter som har ett högre eget kapital än 5 procent omfördelas till andra enheter.

Då förskolenämndens ingående balans av eget kapital är på +25 976 tkr så finns utrymme att överföra ytterligare +512 tkr av årets överskott vilket nämnden äskar hos kommunstyrelsen att få överföra. Förskolor i egen regi föreslås få med sig hela sin ingående balans av eget kapital och till det läggs 512 tkr. Glömsta - Vårby når sin maxgräns för eget kapital varför en omfördelning sker från Glömsta - Vårby till Stuvsta - Högmora. Efter resultatöverföring kommer nämnden att ha ett eget kapital 2022 som uppgår till 26 488 tkr, detta motsvarar 3 procent av nämndens nettobudget vilket också är taket för vad nämnderna får föra över i eget kapital enligt kommunens ekonomistyrningsregler.

Förskoleområden	IB 2021, tkr	Resultat i bokslut 2021, tkr	Förslag till omfördelning av EK 2021, tkr	UB 2021, tkr
Snättringe	742	31	4	746
Segeltorp	1 951	47	7	1 958
Flemingsberg	2 081	37	5	2 086
Glömsta - Vårby	4 031	717	-33	3998
Sjödalen	1 378	848	122	1 500
Fullersta	2 080	1 129	162	2 243
Stuvsta - Högmorea	534	-13	134	668
Skogås	2 631	145	21	2 652
Trångsund	1 140	260	37	1 177
Familjedaghem, öppna förskolor	150	357	51	201
SUMMA	16 718	3 559	512	17 230
Övrig verksamhet	9 258	18 451		9 258
Totalt	25 976	22 010		26 488

Covid-19

Covid-19, ekonomiska konsekvenser, tkr	Utfall perioden
Intäkter (minskade - /ökade +)	5 934
Personalkostnader (minskade + /ökade -)	-15 712
Övriga kostnader (minskade + /ökade -)	-5 697
Minskade nettokostnader (+) /ökade nettokostnader (-)	-15 475

I nämndens redovisade resultat ingår statlig ersättning för sjuklönekostnader för perioden januari-juli på +5 934 tkr. Verksamheternas bokförda extra ordinära kostnader hänförliga till pandemin uppgår till -21 409 tkr per den sista december. Nettokostnaderna för Covid-19 uppgår således till -15 475 tkr för år 2021.

Riktade statsbidrag

Riktat statsbidrag (tkr)	Beviljat belopp	Bidragsintäkt	Kostnad	Netto	Inräknat i budget
Asylsökande barn	235	235	235	0	0
Bättre språkutveckling i förskolan	4 754	4 754	4 754	0	0
Kvalitetssäkrande åtgärder	6 557	6 557	6 557	0	6 557
Lärarlönelyft	2 154	2 154	2 154	0	1 919
Mindre barngrupper i förskolan	120	120	120	0	0
Omsorg under kvällar, nätter och helger	213	213	213	0	0
Maxtaxa	21 582	21 582	21 582	0	21 582
Summa	35 615	35 615	35 615	0	30 058

Beviljat statsbidrag inom förskolan motsvarar den intäkt som är resultatförd.

Särskilda tillskott under budgetåret

Efter delårsrapport 1 justerades nämndens budget med 2 629 tkr för tillkommande lokalkostnader för avetablering av paviljonger. Justeringen innebar att förskolenämndens budget för år 2021 ökade från 870 303 tkr till 872 932 tkr.

I november fattade förskolenämnden beslut om en satsning på lärmiljö på 10 000 tkr totalt för samtlig regi, detta innebar att förskolenämndens budget för år 2021 ökade till 882 932 tkr.

Investeringsredovisning

Nämndernas investeringar

Investeringar

Förskolenämndens investeringsbudget uppgår till 8 700 tkr för 2021 fördelat på reinvesteringar 6 000 tkr och nyinvesteringar 2 700 tkr. Utfallet för 2021 uppgår till 2 246 tkr och ger en positiv avvikelse mot budget på 6 454 tkr.

I följande tabell redogörs för utfall och avvikelser för året i relation till fastställd budget för investeringar.

	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse
Reinvesteringar			
Återanskaffning av möbler och andra inventarier	3 000	468	2 532
Mindre verksamhetsanpassningar i befintliga lokaler	2 000	0	2 000
Arbetsmiljöåtgärder	1 000	105	895
Summa reinvesteringar	6 000	573	5 427
Nyinvesteringar			
Ny förskola i Högmora för 160 barn, inventarier	2 200	1 638	562
Accesspunkter	500	35	465
Summa nyinvesteringar	2 700	1 673	1 027
Summa investeringar	8 700	2 246	6 454

Reinvesteringar:

- Enheterna har äskat medel för återanskaffning av inventarier, t ex möbler och utfallet uppgår till 573 tkr av budgeten på 3 000 tkr. De största posterna är investeringar i möbler, maskiner, köksutrustning samt projektorer.
- Budgeten för mindre verksamhetsanpassningar uppgår till 2 000 tkr. Inga verksamhetsanpassningar har genomförts under året och det ger en positiv avvikelse vid årets slut på + 2 000 tkr.
- Budgeten för arbetsmiljöåtgärder uppgår till 1 000 tkr och 105 tkr har bokförts på perioden och avser inköp av solskydd till förskolorna Väktaren och Trädgårdssångaren.

Nyinvesteringar:

- Ny förskola i Högmora har startat sin förskoleverksamhet i oktober 2021. Möbler till avdelningarna samt köksutrustning har köpts in till fyra avdelningar. Investeringar i datanät, skötbord, barskåp, torkskåp och vitvaror är kostnader som tillfaller förskolan enligt gränsdragningslistan och de uppgår till 1041 tkr. Totalt uppgår investeringarna till 1 673 tkr.

Lokaler

Förskolenämnden redovisar en positiv avvikelse mot budget för lokalkostnader på 4 890 tkr. Under året har förskolenämnden begärt och beviljats ytterligare budgetmedel på 2 629 tkr för avveckling av förskolepaviljonger.

Nedan specificeras de större avvikelserna mot budget:

- Förskolan Lejonets lekgårdsupprustning blev inte av under 2021 vilket bidrar till en positiv avvikelse om +500 tkr
- Ringblommans förskola har överlåtits till en fristående utförare per 1 juni vilket medförde en kostnadsbesparing och bidrog till en positiv avvikelse på +637 tkr
- Upprustning av förskolegården på Vista förskola medförde en högre lokalhyra än budgeterat och ger en negativ avvikelse på -626 tkr
- Paviljonger tillhörande förskolorna Tråget, Hagen och Trädgårdssångaren har avvecklats under 2021 till en lägre kostnad än beräknat och ger en positiv avvikelse på +1 290 tkr

- Öppna förskolans hyreskostnader blev lägre till följd av nytt hyresavtal vilket bidragit till en positiv avvikelse på +511 tkr
- Hyra för Balingsnäs förskola är inräknad i 2021 års budget men då lokalen är riven har ingen hyreskostnad debiterats under året vilket ger en positiv avvikelse på +1 350 tkr
- Huges hyreskostnader har justerats retroaktivt under året
- Huddinge Samhällsfastigheters självkostnadshyror har justerats sedan budgeten lades

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antal anställda, oavsett anställningsform, har i jämförelse med år 2020 minskat något från 1 144 till 1 124 år 2021. Personalomsättningen har även denna minskat något, från 7,8 procent år 2020 till 7,1 procent år 2021. Pandemin har lett till att medarbetarna inte heller byter arbete i samma utsträckning som förvaltningen normalt sker och rörlighet är därför lägre.

Antal anställda	2020	2021	Skillnad
Antal anställda	1 144	1 124	-20

Sjukfrånvaro

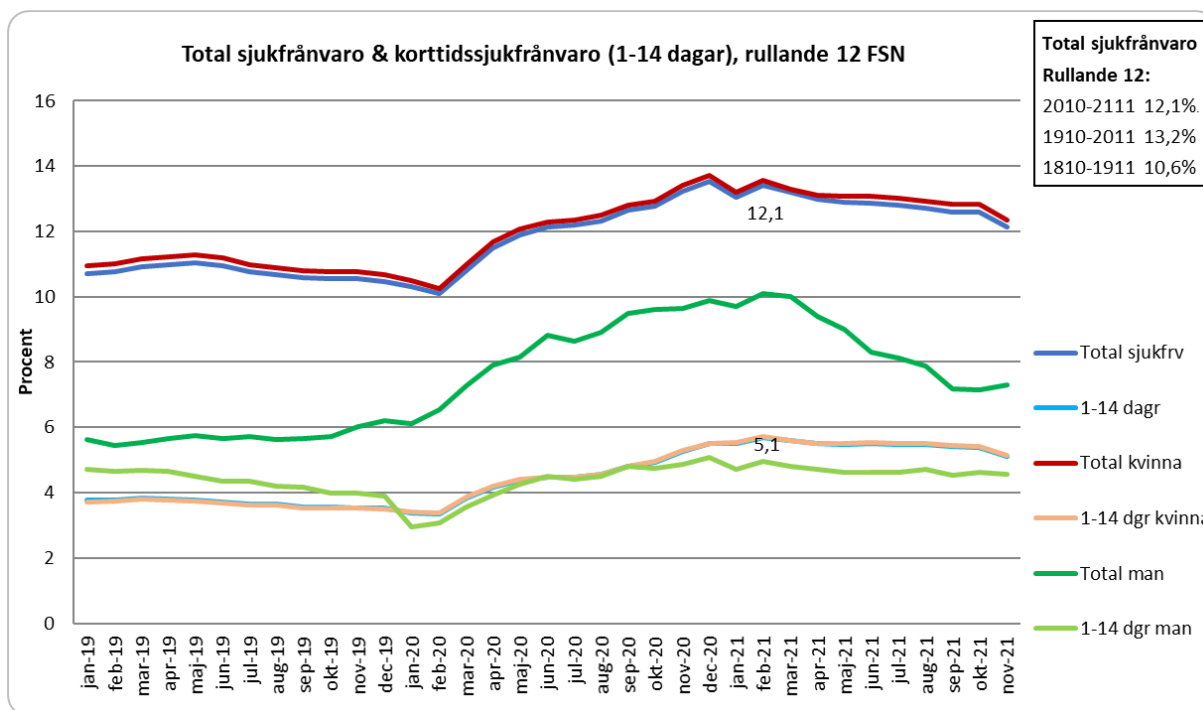
Den totala sjukfrånvaron för förskolorna i egen regi är för år 2021 var 11,8 procent vilket kan jämföras med år 2020 då den totala sjukfrånvaron var 13,5 procent. Detta är en minskning med 1,7 procent. Pandemin har fortsatt påverka sjukskrivningstalen då många medarbetare har varit sjuka, men även behövt vara hemma vid symtom. Kurvan har dock vänt ner under året och sjukskrivningarna med den. Innan pandemin var förskolenämndens totala sjukfrånvaro under 2019 10,5 procent och ökningen beror främst på pandemin. Den totala sjukfrånvaron ligger fortsatt på en hög nivå.

Den korta sjukfrånvaron är 4,8 procent 2021 jämfört med 2020 då den var 5,5 procent. Utfallet är lägre och tyder på att pandemin följer en kurva nedåt. Enligt gällande riktlinjer ska medarbetare fortsatt stanna hemma vid minsta symtom och det är fortsatt viktigt att alla medarbetare följer rekommendationerna från myndigheterna.

Sjukskrivningarna dag 15-90 är lägre än föregående år vilket tyder på att det systematiska arbetet med sjukskrivningstalen dag 15-90 har varit lyckade. De långa sjukskrivningarna har minskat från 4,3 procent år 2020 till 4,0 procent år 2021.

En analys har skett för att se vad som påverkar sjukskrivningstalen. Sjukskrivningar har dock en tendens att leda till individer och därför har inte förvaltningen kunnat se något mönster som går att följa. På grund av pandemin har arbetsmiljöarbetet varit särskilt viktigt under de senaste två åren och det har medfört ett fokus på dessa frågor där förvaltningen ser en positiv effekt genom minskade sjuktal. I verksamheten där möjlighet till hemarbete inte varit möjligt har pandemin dock periodvis haft stor påverkan på korttidssjukfrånvaron. Det har skett månadsvisa uppföljningar på alla förskolor i egen regi och såväl implementering av ny rehabiliteringshandbok som genomgång av samtliga ärenden i kommunens rehabiliteringssystem har haft god effekt.

I nedan tabeller redovisas sjukfrånvaron från de månadsvisa uppföljningar som görs. Siffror kan därför avvika på totalen då sjuktal korrigeras och rättas.

Personalförsörjning (särskilt bristyrkesgrupper)

I den personalförsörjningsprognos som Huddinge kommun årligen tar fram konstateras att det fortsatt råder brist inom yrket som förskollärare. Då förvaltningen samtidigt står inför färre barnantal är det inget som i dagsläget påverkar förvaltningen och det finns en god stabilitet inom de olika yrkena som dominerar förskolenämnden.

Personalomsättningen har varit låg vilket också har sin förklaring utifrån rådande pandemi då många väljer att vara kvar på sin arbetsplats.

Förskolan har genomfört omorganisationer och kommer fortsatt att arbeta med att utveckla strategier för en flexibel och samtidigt hållbar organisation utifrån givna ekonomiska ramar och förutsättningar. Detta innebär att förvaltningen bland annat synliggör och konkretiserar de givna ekonomiska ramarna och förutsättningarna för såväl förskolans enhetschefer och rektorer som alla förskolans medarbetare. Detta för att skapa en förståelse för och verktyg att hantera en verksamhet som ständigt befinner sig i förändring som tillstånd. Förvaltningen ser även över möjligheten till effektiviseringar och förbättringar inom området digitalisering.

Kompetensutveckling (inklusive chefsutveckling)

Fortsatt fokus är att arbeta med systematiskt arbetsmiljöarbete samt kontinuerlig uppföljning och samverkan. 82 procent av cheferna inom förskolan har genomgått den obligatoriska utbildningen i arbetsmiljö.

Därtill har samtliga nya chefer inom förvaltningen har bjudits in till introduktionsseminarium som hålls av HR konsulterna samt även årligt seminarium inför lönerevision.

En pedagogisk ledarskapsutbildning för rektorer har under 2021 påbörjats. Syftet är att definiera och utforma det pedagogiska ledarskapet i Huddinges förskolor i egen regi. Rektorerna har påbörjat fördjupning inom begreppet demokrati, vilket har varit ett led i att förverkliga den framtagna visionen för Huddinges förskolor i egen regi.

En handlingsplan kring särskilt begåvade barn har tagits fram och presenterats för rektorer inom förskolor i egen regi. Genomgång av handlingsplanen för pedagoger på förskolorna i egen regi är genomfört, samt föreläsningar kring särskilt begåvade barn för förskolorna i fristående regi. Kompetensutveckling har skett för specialpedagoger och talpedagoger. I språknätverket har kompetensutveckling genomförts kring särskilt begåvade barns språkutveckling.

Det har också genomförts stödinsatser till arbetslag med särskilt begåvade barn.

Under året har Huddinge visat genomförda digitalt. Här har flertalet av pedagogerna deltagit i olika föreläsningar. Årets tema var värdegrundsarbete utifrån visionen för förskolor i egen regi. Samt två valbara spår med språk- och kunskapsutvecklande arbete och pedagogisk dokumentation och projekterande arbetsätt som fokus, även dessa med förankring i visionen.

Under 2021 har några av förskoleområdenas ledningsgrupper utifrån behov och identifierade utvecklingsområden haft egna ledarskapsutvecklingspass samt enskild ledarskapscoachning för rektorer och enhetschefer med organisationskonsult.

Effektivitetsanalys

Ett prioriterat fokusområde i kommunen är att arbeta med jämförelser som ett led i att förbättra verksamheterna. Arbetet innefattar arbete med effektivitetsanalyser där förvaltningarna jämför och analyserar nyckeltal, internt mellan enheterna, och externt med andra kommuner som lyckats nå bättre resultat till en lägre kostnad. Syftet med effektivitetsanalyserna är att ge förutsättningar till förändrade arbetsätt och förbättrad kvalitet i verksamheten inom givna ekonomiska ramar.

Analys

I delårsrapport 2 2021 redovisades jämförelser av nyckeltal för kostnad per inskrivet barn i förskolor i egen regi samt kostnad per inskrivet barn i förskolor oavsett regi. Jämförelser gjordes av antal barn per barngrupp i egen regi respektive oavsett regi. Jämförelser gjordes också av förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation i egen regi respektive oavsett regi. Jämförelserna gjordes med de utpekade jämförelsekommunerna Haninge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Österåker och Sollentuna. Jämförelserna avsåg värden från år 2020.

I Huddinge kommun har nyckeltalet antalet barn per barngrupp i egen regi förbättrats från 17,2 st. år 2019 till 16,8 st. år 2020. I annan regi har nyckeltalet antalet barn per barngrupp förbättrats från 16,1 st till 15,7 st. i Huddinge kommun. Så Huddinge kommun har något bättre nyckeltal för antal barn per barngrupp i annan regi än i egen regi. I jämförelse med de andra kommunerna är nyckeltalet barn per barngrupp i mitten.

Huddinge kommun har förbättrat förskollärartätheten i egen regi från 19 st. barn år 2019 till 18,1 st. barn år 2020 per förskollärare. I annan regi har Huddinge kommun förbättrat förskollärartätheten från 20,5 st. barn år 2019 till 18,6 st. barn år 2020 per förskollärare. Huddinge kommun har fortfarande bättre förskollärartäthet i egen regi än i annan regi. I jämförelse med de andra kommunerna är nyckeltalet förskollärartäthet i mitten.

Kostnad per inskrivet barn i egen regi har ökat i Huddinge kommun från 153 775 kr år 2019 till 159 499 kr år 2020. Kostnadsnyckeltalet per inskrivet barn ligger i det övre skiktet bland jämförelsekommunerna.

Åtgärder för att öka effektiviteten

För att nå en ökad kvalitet i verksamheten med oförändrade eller minskade ekonomiska resurser har förvaltningen identifierat några områden som är centrala att jobba vidare med i syfte att frigöra mer resurser till barnen inom förskoleverksamheten inom givna ekonomiska ramar:

- Effektivare administration
- Genomtänkt chefstäthet
- Effektivare lokalutnyttjande

I arbetet gällande effektivitetsanalys har Förskolenämnden fattat beslut om en anpassad organisation för förskolan i egen regi från 1 januari 2022. Beslut om ny organisation togs för att ge verksamheten bättre möjligheter att möta de kommande årens prognostiserade volymminskningar och ekonomiska förutsättningar med bibehållen eller bättre kvalitet.

Plan för intern kontroll

Intern kontroll är en process som används för att säkerställa att verksamheten fungerar och att målen nås. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att på ett systematiskt sätt identifiera och minska risker och dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen (2017:725), KL 6:6 samt i reglemente för intern kontroll, HKF 9410. De skall "se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt". Uppföljningen av arbetet med intern kontroll sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Riskreducerande åtgärder

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
Systematiskt kvalitetsarbete	Risk för bristande hantering av personuppgifter	<p>Säkerställ behandlingen av personuppgifter inom nämnden ansvarsområde genom rutiner, förteckningar, informationstexter och instruktioner. Ansvarig: Verksamhetschef för förskolan med stöd av kommunikations- och IT-avdelningen.</p> <p>Status Ej klart i år</p> <p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har stöttat dataskyddsombudet i dennes framtagande av förslag kring adekvat och fungerande organisation för GDPR-arbetet. Förvaltningen har också deltagit i internrevision av GDPR som genererat en rapport innehållande förslag på åtgärder. Förvaltningen kommer att arbeta vidare med de föreslagna åtgärder som lyfts i rapporten.</p>
HR	Medarbetare redovisar inte bisyssla årligen enligt given rutin. En bisyssla är tillåten underförutsättningen att den inte är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande med Huddinge kommuns verksamhet.	<p>Om bisysslan bedöms som otillåten kan arbetsgivaren besluta om att förbjuda bisysslan.</p> <p>Status Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Bisyssla redovisas för nämnden i november i enlighet med nämndens årshjul. Redovisning av bisyssla har förändrats under året från att alla medarbetare ska redovisa till att enbart medarbetare med bisyssla ska redovisa detta och det är då medarbetarens ansvar att göra så.</p>
	Kompetensen i systematiskt arbetsmiljöarbete är inte tillräckligt hög bland chefer i organisationen och skapar en otrygg arbetsmiljö.	<p>Alla chefer ska ha gått obligatorisk utbildning inom arbetsmiljö och arbeta systematiskt i de system som finns för detta.</p> <p>Status Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Nästintill samtliga chefer inom förskolenämnden har genomgått utbildningen och certifieringen av systematiskt arbetsmiljöarbete. Det tillkommer nya chefer och dessa går utbildningen inom sitt första år som chef, vilket gör att nämnden inte kommer att uppnå 100% utan 90% är fullgott resultat.</p>

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Åtgärdslista

Revision/Granskning	Bakgrund	Riskåtgärd
Granskning av internkontroll Diarienummer GSN- 2020/843	<p>Revisions- och rådgivningsföretaget KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Huddinge kommun granskat kommunens interna kontroll. Syftet med granskningen har varit att ge kommunens revisorer underlag för att bedöma om nämndernas arbete med internkontroll är tillräckligt. I frågeställningen ingick att bedöma hur kommunstyrelsen tar ansvar för den interna kontrollen och säkerställer att ett enhetligt angrepps- och methodsätt tillämpas vad det gäller nämndernas arbete med internkontroll.</p> <p>Granskningen visar att kommunstyrelsen i vissa avseenden lagt en god grund för ändamålsenlig internkontroll i kommunen och att det finns en tydlig formell styrning, men att kommunens nämnder tolkar reglementet för internkontroll på olika sätt, använder kammungemensamma mallar på olika sätt och att verksamhetsspecifika rutiner skiljer sig åt mellan nämnderna. Revisorerna menar att kommunstyrelsen inte tar ett tillräckligt ansvar för att säkerställa att ett enhetligt angrepps- och methodsätt tillämpas i nämndernas internkontrollarbete samt för att samordna och bistå nämnderna i deras arbete.</p> <p>Revisionsrapporten visar även på att det finns en otillräcklig kännedom bland vissa förtroendevalda om deras ansvar kring internkontroll, att nämndernas ledamöter bör vara delaktiga i arbetet med att identifiera och prioritera risker samt en upplevd otydlighet mellan kommunstyrelsen och nämnderna avseende internkontrollarbetet och vad som förväntas av nämnderna.</p> <p>Revisorerna konstaterar också att varje styrelse och nämnd ansvarar för sin personuppgiftsbehandling men att kommunen saknar central funktion som kan säkerställa enhetlighet i nämndernas registerförteckningar och efterlevnad av förordningen.</p>	<p>Delta i det av kommunstyrelsens förvaltning ledda kontinuerliga förbättringsarbetet av internkontrollprocessen.</p> <p>Status Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Rekrytering av ansvarig funktion som ska leda arbetet har pågått på kommunstyrelsens förvaltning under perioden. Barn- och utbildningsförvaltningen inväntar kommunstyrelseförvaltningens fortsatta arbete.</p>

Revision/Granskning	Bakgrund	Riskåtgärd
<p>Granskning av kommunens arbete med att nå låg sjukfrånvaro</p> <p>Diarienummer 2020/841</p>	<p>De förtroendevalda revisorerna i Huddinge kommun har gett revisions- och rådgivningsföretaget KPMG AB i uppdrag att granska kommunens arbete för att nå låg sjukfrånvaro. Det övergripande syftet med granskningen att granska om kommunstyrelsen och nämnderna bedriver ett ändamålsenligt arbete för att nå en låg sjukfrånvaro. Granskningen bygger på en genomgång av relevant dokumentation samt intervjuer med samtliga förvaltningsdirektörer och HR-ansvariga.</p> <p>Revisorernas sammanfattande bedömning är att kommunen bedriver ett ändamålsenligt, strukturerat och systematiskt arbete för att nå låg sjukfrånvaro. Centralt i detta arbete är de kommunövergripande styrdokument som ligger till grund för arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet – Rehabiliteringshandbok – anvisningar för Huddinge kommun, samt Arbetsmiljöarbetet i Huddinge kommun. Styrdokumentet har en tydlig struktur som beskriver roller och ansvar och gällande processer. Dessutom finns, för rehabiliteringsarbetets vidkommande, ett integrerat IT-stöd som bidrar till att säkerställa att rätt medarbetare får rätt insats i rätt tid.</p> <p>Därutöver konstateras att kommunen ger ett omfattande utbildningspaket till chefer som relaterar till frågan om sjukfrånvaro. Exempelvis är Grundläggande arbetsmiljöutbildning en obligatorisk tredagarsutbildning som leder till certifiering i arbetsmiljö. I kombination med kommunens gemensamma ledarskapsmodell, Transformerande ledarskap, gör förvaltningen bedömningen att kommunens arbete för att nå låg sjukfrånvaro präglas av ett brett angreppssätt.</p> <p>Dock görs bedömningen att analysförmågan ur ett samlat perspektiv avseende sjukfrånvaron är svag i Huddinge kommun. I granskningen har inte identifierats något pågående analysarbete som syftar till att öka kunskapen om varför Huddinge kommuns sjukfrånvaro ligger konstant högre än övriga kommuner och riket över tid.</p>	<p>Ta fram styrkort och genom detta sammanställa bland annat HR-nyckeltal för att öka möjligheterna att göra analyser och jämförelser mellan enheter. Kontakter kommer också att tas med kommuner som har haft ett framgångsrikt arbete med att nå låg sjukfrånvaro i syfte att lära av andras framgång.</p> <p>Status ✔ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Barn- och utbildningsförvaltningen tog under hösten 2020 fram ett förslag och prototyp på styrkort för förskolorna i egen regi. Prototypen överlämnades till digitaliseringsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning hösten 2020 för att byggas i kommunens uppföljningssystem LIS.</p> <hr/> <p>- Arbeta fram grunder för förvaltningens analysarbete så att statistiska underlag, medarbetarenkät och omvärldsanalys används i större grad som underlag i rapportering om sjukfrånvaro och rehabiliteringsarbete till förvaltningens ledningsgrupper.</p> <p>Status ✔ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Framtagande av process för rapportering avseende uppföljning och analys av medarbetarenkät, bisysslor, sjukfrånvaro och arbetsmiljörapport till nämnd har genomförts.</p> <hr/> <p>Ett närmare samarbete mellan ekonomiavdelning och HR-avdelning, söka nya gemensamma arbetssätt för uppföljning på enhetsnivå och verksamhetsnivå</p> <p>Status ✔ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Under 2021 har utredning gjorts kring vad som är möjligt att göra gällande nyckeltal samt jämförelsesiffror kring såväl sjukfrånvaro såsom medarbetarenkät. Samarbetet mellan HR och ekonomi är genomlyst och genomfört där förvaltningen ser synergieffekter av att arbeta gemensamt för bästa effekt.</p>

Revision/Granskning	Bakgrund	Riskåtgärd
<p>Granskning av kommunens arbete med effektiviseringar</p> <p>Diarienummer GSN-2020/840</p>	<p>De förtroendevalda revisorerna i Huddinge kommun har gett revisions- och rådgivningsföretaget KPMG AB i uppdrag att granska om kommunen lever upp till bestämmelserna i kommunallagen om god ekonomisk hushållning. Detta genom att granska effektiviteten i kommunens verksamheter samt genom att analysera huruvida effektiviseringsarbetet sker på ett målinriktat, konsekvent och ändamålsenligt sätt.</p> <p>Revisorernas sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen inte haft en ändamålsenlig ledning, samordning och uppföljning för att uppnå en tillräckligt kostnadseffektiv verksamhet. Vidare konstateras att det behövs ett mer strukturerat och systematiskt jämförelsearbete både internt och med andra kommuner, analys av resultat av dessa jämförelser samt framtagande av handlingsplaner för förändringar. Därtill är bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna är på rätt väg men att dessa behöver fortsätta att säkerställa att kommunens verksamhet håller god kvalitet och är kostnadseffektiv.</p>	<p>Ta fram styrkort för de kommunala enheterna. Syftet med styrkortet är att genom att sammanställa ekonomiska nyckeltal, HR-nyckeltal och kvalitativa nyckeltal (tex studieresultat och enkätsvar) och visualisera trender, öka möjligheterna att analysera och jämföra enheters måluppfyllelse.</p> <p>Status ✔ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Barn- och utbildningsförvaltningen tog under hösten 2020 fram ett förslag och prototyp på styrkort för förskolorna i egen regi. Prototypen överlämnades till digitaliseringsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning hösten 2020 för att byggas i kommunens uppföljningssystem LIS. Barn- och utbildningsförvaltningen inväntar kommunstyrelseförvaltningens fortsatta arbete.</p>

Systematiska kontroller

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
Attraktiv Arbetsgivare	<p>Medarbetarenkät</p> <p>Varför görs kontrollen? Arbetet med att bibehålla och öka Huddinge kommuns attraktivitet som arbetsgivare ska ha fortsatt hög prioritet.</p>	<p>✔ Klart</p> <p>Varje år skickas en medarbetarenkät ut till de som arbetat i Huddinge kommun under en sammanhängande period på minst fyra månader. Enkäten ger medarbetare och chefer möjlighet att ge sin syn på arbetsmiljön, arbetssituationen samt hur arbetsgruppen och chefen fungerar. Medarbetarundersökningen är genomförd och respektive förskoleområde har arbetat vidare med sitt resultat. HR finns med som stöd ifall chef behöver tolka medarbetarenkätresultatet. Stöd finns även att få från leverantören av medarbetarenkäten.</p>
	<p>Arbetsmiljörapport</p> <p>Varför görs kontrollen? Arbetsmiljörapporten ska visa ett resultat av arbetsmiljöarbetet och ska ligga till grund för bedömning om arbetsmiljöarbetet överensstämmer med givna krav.</p>	<p>✔ Klart</p> <p>Arbetsmiljörapporter har satts samman på enhets-, områdes- och förvaltningsnivå. Den övergripande arbetsmiljörapporten för förskoleverksamheten presenterades för nämnden i september 2021. Verksamheten följer kommunens fastställda årshjul för arbetsmiljöarbetet.</p>

Mål / process	Systematisk kontroll	Status och kommentar
	<p>Bisyslor</p> <p>Varför görs kontrollen? Alla medarbetare ska anmäla bisyssla och lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren ska kunna bedöma om bisysslan strider mot riktlinjerna eller inte. Om bisysslan bedöms som otillåten kan arbetsgivaren besluta om att förbjuda bisysslan. En bisyssla är tillåten under förutsättningen att den inte är förtroendeskadlig, arbetshindrande eller konkurrerande med Huddinge kommuns egen verksamhet.</p>	<p> Klart</p> <p>Bisysla redovisas för nämnden i november i enlighet med nämndens årshjul. I denna redovisning ingår utfall avseende antal bisyslor samt om någon bisyssla har förbjudits. Sammanställning görs under hösten enligt framtagen rutin. I enlighet med rutinen är det den enskilda medarbetarens ansvar att årligen anmäla om hen innehar eller ej innehar bisyssla i kommunens system.</p>
Systematiskt kvalitetsarbete	<p>Huvudmannens kvalitetsarbete följer kommunens planerings- och uppföljningsprocess</p> <p>Varför görs kontrollen? Rutiner för det systematiska kvalitetsarbete på huvudmannanivå syftar till att säkerställa att kvaliteten i verksamheterna håller en hög nivå och följer de styrdokument som finns nationellt och kommunalt.</p>	<p> Klart</p> <p>Samtliga förskoleområden har enligt plan sammanställt kvalitetsrapporter. Stöd i planering, uppföljning och analys av förskolornas kvalitetsarbete sker i kvalitetsdialoger, i förskoleområdenas ledningsgrupper samt under rektorsmöten. Förskolornas arbetslag får stöd i arbetet med självvärderingen genom kontinuerlig utbildning i systemstödet. Ett identifierat utvecklingsområde är att arbeta vidare med år att systematisera och fördjupa arbetet kring kvalitetsarbetet samt att utveckla arbetet med förskoleområdenas analyser.</p>
Skattemedel används effektivt	<p>Ekonomisk uppföljning</p> <p>Varför görs kontrollen? Budget- och uppföljningsprocessen är en del av den kommunövergripande planerings- och uppföljningsprocessen i kommunen.</p>	<p> Klart</p> <p>Uppföljningen av nämndens och förskoleverksamhetens ekonomi har gjorts genom dialoger med ansvariga enhetschefer i samband med delårsrapporter och verksamhetsberättelse. Dessutom har de enheter som under året inte haft en ekonomi i balans haft månatliga ekonomidialoger för att upprätta åtgärder för en ekonomi i balans.</p> <p>Likaså har ekonomin följts upp månatligen och redovisats till nämnd och till kommunstyrelsens förvaltning.</p>

Plan för uppföljning och insyn

Nämnderna har i sina verksamhetsplaner redovisat hur de planerar att följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare. Uppföljningen ska utgå från de mål som angivits av kommunfullmäktige samt de krav som ställts i avtal och uppdragsbeskrivningar.

Redovisa om tillsyn och uppföljning genomförts som planerat, samt sammanfattning av resultat. Resultatet av respektive uppföljning redovisas till relevant mottagare som ett separat ärende.

Uppföljning

Verksamhetsområde/liknande

Avtal/uppdrag	Typ	Ansvar	Tidplan	Intervall	Mottagare

Konkurrensprövningsplan

Under 2021 har barn- och utbildningsförvaltningen följt årshjulet för konkurrensprövning. I förskolenämndens verksamhetsplan för 2021 angavs att lokalvård på förskola var föremål för konkurrensprövning under året. I kommunen fattades sedan under 2021 ett beslut om att konkurrenspröva lokalvård för kommunens samtliga verksamheter varvid beslut om att konkurrensutsätta lokalvård fattades i kommunfullmäktige och inte av förskolenämnden.

Verksamhetsstatistik

Volymer

I förskolenämndens verksamhetsplan för 2021 angavs budgeterat antal inskrivna barn i förskolans verksamhet till 6 787 barn, vilket grundades på den justerade budgetramen utifrån ny befolkningsprognos.

Förskolenämnden har haft en lägre volym än de 6 787 helårsinskrivna barn som nämnden tilldelats medel för. Årssnitt för volymer är 6 694 helårsinskrivna barn vilket är 93 barn färre än tilldelad ram.

Snitt antal barn inskrivna per verksamhetsform	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2021
Kommunala förskolor	4 845	4 606	4 440	4 594
Kommunal pedagogisk omsorg	9	0	0	0
Fristående förskolor	1 778	1 817	1 862	1 809
Fristående pedagogisk omsorg	187	170	169	170
Interkommunala placeringar	211	228	217	208
Specialförskola	6	6	6	6
Summa	7 037	6 827	6 694	6 787

Källa: LIS

Servicegrad

Servicegraden i kommunen beskriver hur många procent av kommunens barn som är inskrivna i förskoleverksamhet inkl. pedagogisk omsorg, kommunal som fristående regi. I nedanstående tabell återges andel inskrivna per ålder och födelseår (%).

Per ålder	Snitt servicegrad (%) 2019	Snitt servicegrad (%) 2020	Snitt servicegrad (%) 2021
1-åringar	22,8	23,4	23,3
2-åringar	84,3	85,0	87,0
3-åringar	96,8	95,6	96,2
4-åringar	96,5	97,5	98,7
5-åringar	98,7	97,8	99,9
6-åringar	57,7	57,7	56,5

Per ålder	Snitt servicegrad (%) 2019	Snitt servicegrad (%) 2020	Snitt servicegrad (%) 2021
7-åringar	0,4	0,3	0,2

Källa: LIS

Per födelseår	Snitt antal barn 2021	Snitt antal inskrivna barn 2021	Snitt servicegrad (%) 2021
Födda år 2015	1 353	860	56,5%
Födda år 2016	1 411	1 550	99,9%
Födda år 2017	1 461	1 427	98,7%
Födda år 2018	1 500	1 377	99,4%
Födda år 2019	1 546	1 180	87,1%
Födda år 2020	1 583	298	23,3%

Källa: LIS

Nyckeltal Jämföra, Analysera och Förändra/Förbättra

Nyckeltal:	Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn				
Definition:	Kostnad kommunal förskola (bruttokostnad minus interna intäkter och köp av huvudverksamhet) dividerat med antal inskrivna barn i förskola i kommunens egen regi, per kalenderår. Med kalenderår avses ett medelvärde av mätningarna 15 oktober innevarande och närmast föregående år. Avser egen regi. Källa: SCB.				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	136 572	141 702	143 725	143 445	5,0%
Huddinge	148 892	150 471	153 775	159 499	7,1%
Järfälla	146 392	149 542	150 397	154 570	5,6%
Nacka	157 103	152 858	152 367	145 678	-7,3%
Sollentuna	146 866	146 653	153 457	155 426	5,8%
Stockholm	168 973	175 777	181 728	182 205	7,8%
Österåker	124 984	131 773	130 726	140 145	12,1%

Nyckeltal:	Barngrupp, antal barn per barngrupp, kommunal regi				
Definition:	Barngrupp, antal barn per barngrupp, kommunal regi. Källa: Skolverket				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	17,9	18,0	17,8	17,9	0,0%
Huddinge	16,9	17,4	17,2	16,8	-0,6%
Järfälla	18,4	17,9	18,9	19,6	6,5%
Nacka	13,9	18,0	16,0	15,1	8,6%
Sollentuna	16,3	15,6	16,3	18,3	12,3%
Stockholm	15,2	15,2	15,1	15,0	-1,3%
Österåker	17,0	16,5	13,1	13,9	-18,2%

Nyckeltal:	Barn per barngrupp, lägeskommun, antal				
Definition:	Barngrupp, antal barn per barngrupp. Källa: Skolverket				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	17,6	17,6	17,0	17,2	-2,3%
Huddinge	16,1	16,4	16,1	15,7	-2,5%
Järfälla	17,6	17,4	17,6	18,5	5,1%
Nacka	14,8	16,5	15,9	15,0	1,4%

Nyckeltal:	Barn per barngrupp, lägeskommun, antal				
Sollentuna	17,0	16,7	15,9	15,8	-7,1%
Stockholm	15,2	15,2	14,9	14,8	-2,6%
Österåker	16,9	16,2	14,0	14,9	-11,8%

Nyckeltal:	Barngrupper med barn 1-3 år (småbarnsgrupp), kommunal regi, antal barn per barngrupp				
Definition:	Antal barn per småbarnsgrupp i kommunal regi. Källa: Jämförelsetal - Skolverket				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	15,6	16,0	15,2	15,4	-1,3%
Huddinge	14,3	14,8	14,2	13,8	-3,5%
Järfälla	15,9	15,6	15,3	15,8	-0,6%
Nacka	8,1	14,5	13,5	12,7	56,8%
Sollentuna	10,5	12,1	13,2	15,8	50,5%
Stockholm	13,3	13,1	13,0	12,8	-3,8%
Österåker	13,4	12,6	8,4	10,2	-23,9%

Nyckeltal:	Barngrupper med barn 1-3 år (småbarnsgrupp), lägeskommun, antal barn per barngrupp				
Definition:	Småbarnsgrupp, antal barn per småbarnsgrupp. Källa: Jämförelsetal - Skolverket				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	15,1	15,3	14,8	14,9	-1,3%
Huddinge	13,1	13,7	13,3	13,1	0,0%
Järfälla	15,1	14,9	14,3	15,3	1,3%
Nacka	10,3	13,6	13,3	12,9	25,2%
Sollentuna	12,6	13,2	13,3	13,7	8,7%
Stockholm	12,9	12,6	12,7	12,5	-3,1%
Österåker	12,8	11,9	9,2	10,6	-17,2%

Nyckeltal:	Barngrupper med barn 4-5 år, antal barn per barngrupp, kommunal regi				
Definition:	Barngrupper med barn 4-5 år, antal barn per barngrupp, kommunal regi. Källa: Skolverket				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	20,3	20,8	20,4	19,9	-2,0%
Huddinge	18,9	19,5	19,3	19,7	4,2%
Järfälla	19,1	18,5	21,0	20,5	7,3%
Nacka	18,8	19,5	18,3	17,1	-9,0%
Sollentuna	17,3	16,6	16,5	19,3	11,6%
Stockholm	15,9	16,3	15,4	15,8	-0,6%
Österåker	20,6	20,0	18,2	16,5	-19,9%

Nyckeltal:	Barn per barngrupp 4-5 år, lägeskommun, antal				
Definition:	Barngrupper med barn 4-5 år, antal barn per barngrupp. Källa: Skolverket.				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020

Nyckeltal: Barn per barngrupp 4-5 år, lägeskommun, antal					
Haninge	19,5	19,7	19,0	18,8	-3,6%
Huddinge	18,4	18,5	17,3	18,5	0,5%
Järfälla	18,3	18,8	19,8	19,8	8,2%
Nacka	17,7	17,2	17,9	16,4	-7,3%
Sollentuna	18,3	16,8	15,7	14,3	-21,9%
Stockholm	15,4	16,4	15,5	15,6	1,3%
Österåker	18,4	18,4	17,1	16,7	-9,2%

Nyckeltal: Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi					
Definition:	Förskollärartäthet, inskrivna barn per årsarbetare (heltidstjänster) med förskollärarlegitimation, kommunal regi. Källa: Skolverket.				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	28,2	25,0	25,3	25,4	-9,9%
Huddinge	17,6	18,4	19,0	18,1	2,8%
Järfälla	17,3	16,4	16,6	15,2	-12,1%
Nacka	16,6	15,5	16,7	16,3	-1,8%
Sollentuna	16,2	16,8	17,3	16,2	0,0%
Stockholm	16,1	15,9	16,0	14,8	-8,1%
Österåker	20,4	19,2	19,4	16,8	-17,6%

Nyckeltal: Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, lägeskommun					
Definition:	Förskollärartäthet, inskrivna barn per årsarbetare (heltidstjänster) med förskollärarlegitimation, lägeskommun. Källa: Skolverket.				
Källa:	Kolada				
	2017	2018	2019	2020	Förändring i % 2017-2020
Haninge	27,7	24,8	25,4	24,4	-11,9%
Huddinge	18,7	19,9	20,5	18,6	-0,5%
Järfälla	17,6	17,4	17,7	16,7	-5,1%
Nacka	18,6	17,6	18,4	17,7	-4,8%
Sollentuna	18,1	18,8	18,5	17,6	-2,8%
Stockholm	17,1	17,1	16,7	15,8	-7,6%
Österåker	22,6	20,6	20,8	19,2	-15,0%

Källförteckning

God ekonomi och effektiv verksamhet - ekonomisk hållbarhet

Nämndmål	Indikatorer	Källa
Legitimerade förskollärare ansvarar för förskolans undervisning	Heltidstjänster med förskollärarlegitimation, kommunal regi, (%)	Kolada-ID N11810
	Heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, (%)	Kolada-ID N11049
Sjukfrånvaron ska minska	Korttidsjukfrånvaro (1-14 dagar) (%)	LIS Ansvar 2:1300 LIS Ansvar 2:1202

	Långtidssjukfrånvaro (över 180 dagar), (%)	LIS (Ansvar 2: 1202, 1300)
	Sjukfrånvaro (total) (%)	LIS
Förskolenämnden ska ha en budget i balans	Budgethållning, (%)	LIS

En kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Nämndmål	Indikatorer	Källa
Huddinge ska vara en bra utbildningskommun att verka i	Barn i fristående förskola, (%) av barn folkbokförda i Huddinge och inskrivna i förskola i Huddinge	Procapita
Barn utmanas och utvecklar förmågor och kunskaper i en förskola av hög kvalitet	Arbetslag som instämmer i hög grad att förskolan kontinuerligt och systematiskt följer, dokumenterar och analyserar varje barns utveckling och lärande för att göra det möjligt att följa barns förändrade kunskaper samt utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål, (%)	Självskattning i Stratsys
	Antal barn per barngrupp, kommunal regi	Kolada N11703
	Inskrivna barn/årsarbetare, kommunal förskola, antal	Kolada N11010

Naturkommun som tar klimatansvar - ekologisk hållbarhet

Nämndmål	Indikatorer	Källa
Barn utvecklar förståelse och kunskaper om hur olika val kan bidra till en hållbar utveckling	Arbetslag som instämmer i hög grad att Förskolan ger varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling (SKA), (%)	Självskattning i Stratsys

Driftredovisning, tkr	Budget 2021	Utfall 2021	Budget- avvikelse	Utfall 2020
Taxor och avgifter	84 393	83 498	-895	81 630
Försäljning av verksamhet	2 515	3 471	956	2 771
Bidrag	53 721	72 350	18 629	73 368
Övriga intäkter	1 851	2 025	174	2 282
Intern resursfördelning	540 470	530 789	-9 681	545 582
Verksamhetens intäkter	682 950	692 133	9 183	705 632
Personal	-526 650	-510 184	16 466	-509 421
Lokaler	-97 228	-94 577	2 651	-97 333
Köp av verksamhet	-339 368	-348 952	-9 584	-324 159
Konsulter och inhyrd personal	-8 604	-9 930	-1 326	-11 065
Varor och tjänster	-43 284	-54 072	-10 788	-53 386
Övriga kostnader	-35	-3	32	-28
Kapitalkostnad	-4 680	-4 547	133	-5 065
Intern resursfördelning	-546 033	-530 789	15 244	-545 581
Verksamhetens kostnader	-1 565 882	-1 553 055	12 827	-1 546 038
Årets resultat	-882 932	-860 922	22 010	-840 406
<i>varav uttag Eget kapital</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Balansresultat</i>	<i>-882 932</i>	<i>-860 922</i>	<i>22 010</i>	<i>25 448</i>
<i>IB Eget kapital</i>			<i>25 976</i>	<i>25 241</i>
<i>Resultatöverföring</i>			<i>512</i>	<i>735</i>
<i>UB Eget kapital</i>			<i>26 488</i>	<i>25 976</i>